

Årsredovisning 2023

UHM-2023-0149

Generaldirektören har ordet

Stafettpinnen lämnas över

Detta är min sista årsredovisning som generaldirektör för Upphandlingsmyndigheten. Efter åtta år på posten lämnar jag snart över stafettpinnen till en ny myndighetschef. Det har varit händelserika år. Jag upplever att både myndigheten och synen på de offentliga affärerna har genomgått en snabb utveckling och förändring. I Sverige görs idag offentliga upphandlingspliktiga inköp för närmare 900 miljarder årligen. Vi har rört oss från bilden av upphandling som ren formalia, till att idag prata om offentliga affärer som ett strategiskt verktyg som kan bidra till samhällsnytta och välfärd.

2023 är ytterligare ett år som har präglats av utmaningar och kriser i samhället och omvärlden. Krig, försämrat säkerhetsläge, klimatförändringar och tuff ekonomisk utveckling påverkade upphandlande organisationer och leverantörer. Välfärdsbrottslighet och arbetslivskriminalitet har blivit systemhotande och riskerar att urholka förtroendet för offentlig sektor. Inflationen tynger fortsatt både världsekonomin och den svenska ekonomin. Förutsättningarna förändras snabbt och det finns ett ökat behov av flexibilitet och utrymme att göra ändringar i avtal.

I Nationella upphandlingsrapporten 2023 visar vi att potentialen i offentlig upphandling inte utnyttjas fullt ut. Det beror bland annat på bristande ledning och styrning av offentliga inköp och att det saknas tydliga mål för det egna inköpsarbetet. Det är exempelvis viktigt att inköpen är faktabaserade och att de följs upp. Med effektiva och innovativa inköp kan kommuner, regioner och statliga myndigheter påverka Sveriges ekonomi och samhällsutveckling. Kunskapen om hur offentliga affärer kan motverka arbetslivskriminalitet, välfärdsbrottslighet och främja en ökad beredskap behöver därför öka för att bidra till en verklig förändring.

Fakta och statistik främjar förtroendet för de offentliga inköpen och bidrar med kunskap om marknaden till leverantörer. Därför är det glädjande att användningen av myndighetens statistik har ökat under året och att trenden verkar fortsätta i takt med att fler produkter och analyser produceras. 2023 publicerade myndigheten för första gången statistik som öppna data. Öppna data gör det möjligt för utvecklare att använda upphandlingsstatistik för att utveckla nya lösningar och skapa samhällsnytta.

Nästa steg i riktning mot ett mer faktabaserat och transparent inköpsarbete handlar om att med tillgång till fakturor och uppgifter i leverantörsreskontra ta fram lättillgänglig statistik som visar upphandlande organisationers faktiska utbetalningar till leverantörer.

I EU förhandlas allt fler unionsrättsakter som innehåller regler som påverkar upphandlingsområdet och kan komma att gälla i Sverige utöver EU:s upphandlingsdirektiv. Det är därför viktigt att relevanta myndigheter delar sin syn och samarbetar för att skapa helhetsperspektiv för Sverige. Myndigheten har därför stärkt bevakningen av pågående arbete i EU. Under året har vi också fördjupat samarbetet med våra grannländer Finland och Norge.

Regeringen har under året gett flera uppdrag till myndigheten för att öka företagens deltagande i offentlig upphandling. Ett resultat är ett nytt näringslivsråd med syftet att tillsammans med marknaden bidra till det långsiktiga utvecklingsarbetet för sunda offentliga affärer.

Regeringen har också startat en översyn av den nationella upphandlingsstrategin. I det arbetet har myndigheten bidragit med resurser och kompetens.

Regeringens budget innebär stora neddragningar för vår myndighet. Regeringsuppdraget om cirkulär och fossilfri upphandling avslutades i förtid och förvaltningsanslaget minskar. Beskedet ledde till ett internt arbete för ytterligare effektiviseringar i en redan hårt ansträngd verksamhet. Konsolidering, nedmontering av vissa befintliga stöd och tjänster och hårda prioriteringar av verksamhet blev nödvändiga. Det har varit ett aktivt val att anslagsspara för att förlänga möjligheterna för lämpliga anpassningsåtgärder. Allt för att ge min efterträdare så goda förutsättningar som möjligt.

Vi har utvecklat vår organisation, roll, strategiska riktning och vårt arbetssätt. Under 2023 har vi bland annat gjort en myndighetsövergripande satsning för alla chefer och medarbetare för att vässa förmågan att samarbeta över organisations- och professionsgränser. Det är en nödvändighet för att leverera på vårt uppdrag.

Myndighetens resultat bedömer vi som goda utifrån hur brett uppdraget till oss är formulerat i förhållande till vår storlek. Den största utmaningen är att inom givna ramar tillhandahålla en adekvat kompetens- och resursförsörjning. Under året har personalrörligheten ökat. I kombination med den förändring av anslagsnivån som beslutats är det svårt att leverera och bidra till samhällsnytta. Om avsikten är att bibehålla samma anslagsnivå som nu ser jag det som nödvändigt att myndighetens uppdrag preciseras. Om det inte görs är risken stor att myndigheten inte kan leverera på uppdraget.

När jag lämnar över stafettpinnen känner jag mig sammantaget stolt och glad över det som myndigheten lyckats bidra med. Vi levererar väl för effektivare offentliga inköp. Vi har satt Upphandlingsmyndigheten på kartan. Vårt digitala erbjudande och stöd i Frågeservice är känt, använt och uppskattat av våra målgrupper. Detsamma gäller för stödet inom statstödsfrågor. Vi stärker nu rollen som kunskapsmyndighet för att bättre kunna bidra med underlag för faktabaserade inköpsbeslut.

Vi har ansträngt oss för att vara ständigt relevanta genom att vara lyhörda för omvärldens förändringar och uppdragsgivarens förväntningar. Det har inneburit revidering av såväl den strategiska riktningen som av vår organisation samt ett proaktivt arbete för att nå fler målgrupper. Men vi håller fast vid vår vision: Sunda offentliga affärer för en hållbar framtid. Jag är övertygad om att den ger myndigheten fortsatt trygghet och stabilitet för framtiden – en ledstjärna som vi tillsammans med andra kan fortsätta att verka för.

Inger Ek

Stockholm i februari 2024

Innehåll

Om årsredovisningen	6
Resultatredovisning	12
1. Resultatbedömning	13
2. Effektivisera offentliga affärer	17
3. Utveckla förutsättningarna.....	28
4. Förändra och skapa framtida lösningar	34
5. En inspirerande arbetsplats där alla vill och kan göra skillnad	43
6. Verksamhetens intäkter och kostnader	46
Finansiell Redovisning	48
7. Resultaträkning	49
8. Balansräkning.....	50
9. Anslagsredovisning	52
10. Tilläggsupplysningar och noter	53
11. Sammanställning över väsentliga uppgifter	62
Bilagor	63

Om årsredovisningen

I Upphandlingsmyndighetens årsredovisning redovisas myndighetens resultat och intäkter samt kostnaderna för myndighetens verksamhet. I det här inledande avsnittet beskrivs först Upphandlingsmyndighetens uppdrag. Därefter förklaras vad resultatredovisningen ska innehålla, följt av stycken om Upphandlingsmyndighetens mål och hur målen följs upp. Avsnittet avslutas med en beskrivning av årsredovisningens underlag och källor respektive finansiell redovisning.

Upphandlingsmyndighetens uppdrag

Upphandlingsmyndigheten verkar i skärningen mellan upphandlande organisationer och näringslivet och stöttar den långsiktiga utvecklingen av offentliga affärer. Myndigheten arbetar för att skapa bättre redskap och metoder. På så sätt kan offentliga affärer i högre grad användas strategiskt för att driva utveckling. Myndigheten erbjuder även kunskap och stöd för hållbara, effektiva och rättssäkra offentliga affärer. Det ställer krav på att inköpsarbetet är faktabaserat. Upphandlingsmyndigheten driver därför utveckling med målet att öka kunskapen om offentliga affärer, främja innovativa lösningar samt påverka framtida regelverk och policyer.

Myndigheten ska också ge vägledning till kommuner och regioner om EU:s statsstödsregler. Myndigheten ger inte stöd i enskilda upphandlingar, utan ger stöd och vägledning, råd och information inom ett brett spektrum av ämnen inom offentlig upphandling. Detta görs via myndighetens webbplats samt genom att sprida kunskap och samverka med aktörer i andra kanaler.

Upphandlingsmyndigheten är en statistikmyndighet med uppdrag att utveckla, förvalta och sprida statistik om upphandling. Sedan den 1 januari 2021 ansvarar myndigheten för en statistikdatabas för insamling av uppgifter från alla annonser om upphandling. Därtill utvecklar och förvaltar myndigheten en nationell databas för annonsering av tjänster enligt lagen om valfrihetssystem (LOV).

Enligt instruktionen ska Upphandlingsmyndigheten samverka med statliga myndigheter och andra organisationer, både nationellt och inom EU. Samverkan sker också med näringsliv, civilsamhälle och akademi.

Resultatredovisningens innehåll

Resultatredovisningen ska enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag innehålla analyser och bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling.

Resultaten redovisas utifrån Upphandlingsmyndighetens uppdrag. Uppdraget framgår av myndighetens instruktion, de krav som regeringen angett i regleringsbrev eller andra beslut samt myndighetens strategi och mål. Årsredovisningen ska omfatta väsentlig information och bland annat bygga på de resultatindikatorer som myndigheten utvecklat för att följa upp verksamheten.

Årsredovisningen är indelad utifrån myndighetens långsiktiga mål. I avsnitt 1 sammanfattas bedömningar för dessa mål. I avsnitten 2–4 sammanfattas resultatanalysen för respektive långsiktiga mål. Här sammanfattas också resultaten av väsentlig verksamhet inom varje mål. I avsnitt 5 redovisas vissa resultat i förhållande till Upphandlingsmyndighetens interna långsiktiga mål. Fokus är här på kompetensförsörjning och arbetsmiljö. I avsnittet Kompetensförsörjning redovisas och bedöms Upphandlingsmyndighetens interna kompetensförsörjande åtgärder i enlighet med 3 kap. 3 § FÅB.

Övrig återrapportering enligt regleringsbrev

Enligt regleringsbrevet ska Upphandlingsmyndigheten återrapportera uppdraget inom ramen för strategin för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031 (S2021/06595). Detta redovisas i avsnitt 2.

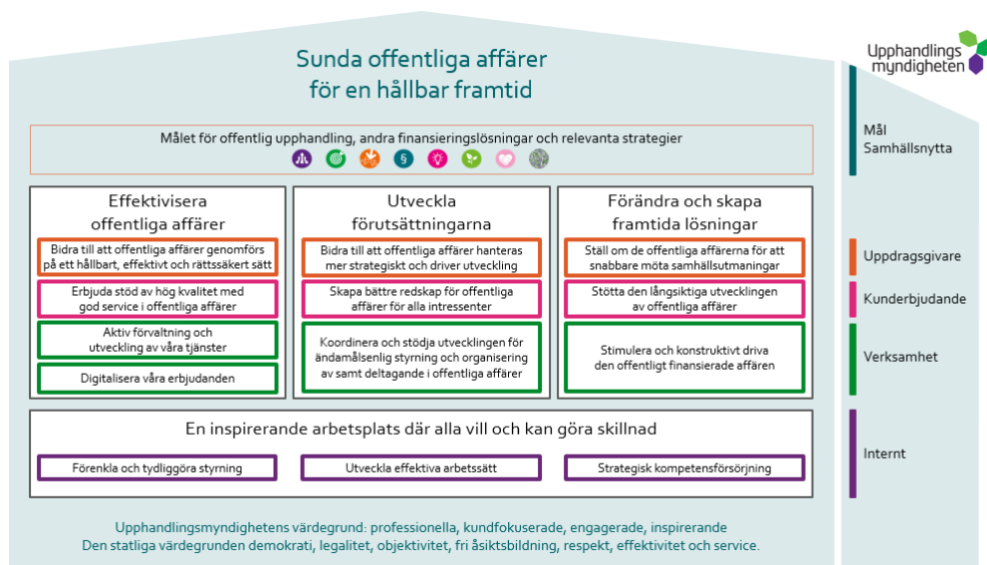
Upphandlingsmyndighetens mål

Resultatanalyser och bedömningar utgår från myndighetens strategiplan (2023–2027). I planen finns Upphandlingsmyndighetens långsiktiga mål och tillhörande strategier. Dessa mål och strategier ska i sin tur bidra till målen i bland annat den nationella strategin¹ för offentlig upphandling, andra nationella strategier och de globala målen i Agenda 2030. I förlängningen ska de även bidra till att uppnå Upphandlingsmyndighetens vision.

Strategikartan nedan (figur 1) fångar Upphandlingsmyndighetens verksamhetslogik. Det vill säga hur myndigheten skapar värde för målgrupper och uppdragsgivare och på så sätt bidrar till samhällsnytta.

¹ Den nationella upphandlingsstrategin genomgår en översyn under 2023 där Upphandlingsmyndigheten deltar i rundabordssamtalen.

Figur 1. Upphandlingsmyndighetens strategikarta, från myndighetens strategiplan 2023–2027

De tre långsiktiga målen ska bidra till beteende- och verksamhetsförändringar hos de målgrupper som har pekats ut i Upphandlingsmyndighetens strategi. Detta i syfte att främja utvecklingen för sunda och hållbara offentliga affärer på kort respektive längre sikt.

1. Målet *Effektivisera offentliga affärer* uppnås inom ramen för det operativa inköpsarbetet.
2. Målet *Utveckla förutsättningarna* syftar till faktabaserad, strategisk styrning och organisering av inköpsarbetet.
3. Målet *Förändra och skapa framtida lösningar* syftar till att främja den långsiktiga utvecklingen av offentliga affärer. Detta uppnås bland annat genom påverkan på regelutveckling samt främjande av innovation och forskning genom internationell och nationell samverkan.

Upphandlingsmyndighetens strategiplan ses över årligen. Inför 2024 har planen reviderats för att förtydliga den långsiktiga styrningen och stärka det interna målet om god kultur och arbetsmiljö. Revideringen ska också stärka myndighetens fyra tillvägagångssätt i förhållande till målen som är:

- tillhandahålla stöd och tjänster
- tillgängliggöra kunskap
- samverka strategiskt
- påverka.

Uppföljning av utvecklingen på upphandlingsområdet

Upphandlingsmyndigheten har i uppdrag att sammanställa en årlig rapport om utvecklingen på upphandlingsområdet. Sedan 2018 följs även den nationella upphandlingsstrategin upp vartannat år. I april 2023 publicerade myndigheten den Nationella upphandlingsrapporten. Den bygger på svar i den nationella upphandlingsenkäten och näringslivsenkäten som genomfördes i oktober 2022. I januari 2024 publicerades rapporten för utvecklingen under 2023.

Den Nationella upphandlingsrapporten fungerar som ett strategiunderlag för myndighetens målstyrning. Strategiunderlaget kompletteras med myndighetens omvärldsanalys och uppföljning, liksom den statistik om offentlig upphandling som myndigheten publicerar.

Uppföljning av myndighetens resultat

Effekterna av Upphandlingsmyndighetens verksamhet är indirekta. Därför är det inte helt enkelt att följa upp effekterna. Politiker och beslutsfattare skapar förutsättningar för de offentliga affärerna, medan upphandlande organisationer har ansvar för att besluta om hur upphandlingar och inköp ska genomföras. Upphandlingsmyndighetens påverkan är indirekt. Det går inte att härleda myndighetens förmedling av kunskap, stöd och tjänster eller samverka med andra upphandlande organisationer till effekter hos myndighetens målgrupper.

Upphandlingsmyndigheten gör idag uppföljningar via kvantitativa samt i viss mån kvalitativa mätningar på webbplatsen, i Frågeservice och vid olika evenemang. Dessa uppföljningar ger främst en indikation på hur väl myndigheten når ut till målgrupper i det operativa inköpsarbetet (mål 1). För att följa hur väl myndigheten lyckas bidra till utvecklade förutsättningar och nya lösningar (mål 2 och 3), krävs en annan typ av uppföljning. En sådan uppföljning skulle kunna ge en indikation om utvecklingen nationellt men där myndighetens bidrag inte kan härledas direkt. Två exempel är den nationella upphandlingsenkäten och den årliga rapporten på upphandlingsområdet. Myndigheten ser en potential i att utveckla denna typ av uppföljning.

Hur resultatindikatorerna används

I uppföljningen använder Upphandlingsmyndigheten ett begränsat antal så kallade släpande resultatindikatorer och nyckeltal för HR och ekonomi. Myndigheten brukar inte sätta mål för resultatindikatorerna eftersom det inte är ändamålsenligt.

Upphandlingsmyndigheten erbjuder bland annat stöd och tjänster inom många områden som rör offentliga affärer. Stödet och tjänsterna finns bland annat på myndighetens webbplats www.upphandlingsmyndigheten.se. Det är viktigt för myndigheten att målgrupperna hittar till och kan tillgodogöra sig stödet och tjänsterna samt tar del av myndighetens statistik, fakta och analys. Detta kan ske i medier, i samverka med andra myndigheter och upphandlande organisationer eller på evenemang där Upphandlingsmyndigheten deltar. Därför är det centralt att följa upp i vilken utsträckning offentliga inköpare och andra målgrupper tar del av myndighetens erbjudanden och information på externwebben eller vid nationella evenemang.

Under året har myndigheten samverkat med Statskontoret kring indikatorer för kundnöjdhet och tagit del av data från Statskontorets myndighetsanalys 2022². Myndigheten har också undersökt möjligheten att återta en uppföljning av sina målgrupper under nästkommande år.

Det är utmanande att tolka resultaten och göra bedömningar utifrån dem. Anledningen till det är att ökningarna i antalet besök på webben inte direkt kan härledas till nytta för offentlig upphandling. Ökningarna kan tolkas som ett ökat behov av stöd och intresse för specifika upphandlingsfrågor, men likaväl som att stödet upplevs som otillgängligt. Myndigheten följer upp återkopplingen via Frågeservice och Frågeportalen. Detta för att komplettera analysen av trafiken till myndighetens stöd och tjänster och bedöma relevans och värde. Upphandlingsmyndigheten antar att om fler målgrupper tar del av myndighetens erbjudande, så ökar förutsättningarna för väl genomförda upphandlingar.

Förutsättningarna för att långsiktigt följa upp resultatindikatorer med hjälp av källor i externwebben förändras kontinuerligt. Det sker bland annat genom cookiepolicybeslut och uppdateringar av mjukvara för datakällor och analys av dessa. Valet av resultatindikatorer i årets resultatredovisning utgår från myndighetens uppdrag. I årsredovisningen för 2023 begränsas indikatorerna för trafik på externwebben till totala nivåer av besök och besök till myndighetens tjänster. Anledningen till detta är en översyn av myndighetens så kallade tjänsteområden under verksamhetsåret.

Uppföljningen av Upphandlingsmyndighetens mål och verksamhet är ett kontinuerligt utvecklingsarbete. Med detta arbete säkerställs ett erbjudande av god kvalitet och relevans utifrån förändringar i om- och närvärlden samt målgruppernas behov i förhållande till myndighetens resurser. Under verksamhetsåret har myndigheten bland annat identifierat indikatorer för god förvaltning av tjänster och stöd för myndighetens förvaltningsområden. Den översyn av myndighetens tjänsteområden som gjordes under 2023 kommer att ge nya förutsättningar att följa upp verksamhetens resultat.

² [Myndighetsanalys av Upphandlingsmyndigheten \(statskontoret.se\)](https://statskontoret.se/Myndighetsanalys-av-Upphandlingsmyndigheten).

Resultatbedömning på tre nivåer

Resultatbedömningen utgår från myndighetens långsiktiga mål. Bedömningen görs utifrån följande tre nivåer.

God: Verksamheten bidrar till det långsiktiga målet och uppnår ett gott resultat. Myndighetens leveranser håller en hög nivå eller visar på tydliga förbättringar.

Tillfredsställande: Verksamheten bidrar till det långsiktiga målet och uppnår i huvudsak ett gott resultat. Men det finns viss förbättringspotential.

Inte tillfredsställande: Verksamheten bidrar till det långsiktiga målet men har inte uppnått tillfredsställande resultat. Det finns stora behov av förbättringar.

Underlag och källor

Underlaget till årsredovisningen kommer främst från den årliga interna uppföljningen. All verksamhetsstatistik och officiell statistik avser kalenderåret 2023, om inget annat anges. Där det är möjligt presenteras könsuppdelad statistik. Vissa kvantitativa uppgifter är hämtade ur våra informationssystem:

- Google Analytics (www.upphandlingsmyndigheten.se)
- Primula lönehanteringssystem
- Infomedia
- Kundo.

Den finansiella redovisningens delar

Den finansiella redovisningen består av resultaträkning i avsnitt 7, balansräkning i avsnitt 8, anslagsredovisning i avsnitt 9, tilläggsupplysningar och noter i avsnitt 10 samt en sammanställning av väsentliga uppgifter i avsnitt 11.

RESULTATREDOVISNING

1. Resultatbedömning	13
2. Effektivisera offentliga affärer	17
3. Utveckla förutsättningarna	28
4. Förändra och skapa framtida lösningar	34
5. En inspirerande arbetsplats där alla vill och kan göra skillnad	43
6. Verksamhetens intäkter och kostnader	46

1. Resultatbedömning

Här presenteras Upphandlingsmyndighetens sammantagna bedömning av i vilken utsträckning myndighetens leveranser under året har bidragit till måluppfyllelsen av de tre långsiktiga målen: *Effektivisera offentliga affärer*, *Utveckla förutsättningarna* samt *Förändra och skapa framtida lösningar*.

1.1 Effektivisera offentliga affärer

Det långsiktiga målet *Effektivisera offentliga affärer* innebär att Upphandlingsmyndigheten ska bidra till att offentliga affärer genomförs på ett hållbart, effektivt och rättssäkert sätt. Bedömningen är att målet når en god nivå. Verksamheten bidrog under 2023 till att effektivisera offentliga affärer genom att tillhandahålla stöd och tjänster av hög kvalitet.

Verksamheten inom *Effektivisera offentliga affärer* omfattar

- utveckling och förvaltning av stöd och tjänster i det operativa inköpsarbetet
- utveckling och förvaltning av databaser till kriterier för hållbar upphandling
- annonsering av valfrihetssystem
- vägledning i stadsstödsfrågor till kommuner och regioner.

Myndighetens stöd och tjänster inom målområdet är etablerat. Efterfrågan på tjänsterna har ökat jämfört med föregående år och håller hög kvalitet. Målgrupperna hittar till myndighetens webbplats och antalet besök har ökat med 20 procent sedan föregående år. Det är framförallt kriterietjänsten som står för den största ökningen. Antalet frågor till Frågeservice har varit på samma höga nivå som tidigare.

Upphandlingsmyndigheten har sedan starten byggt upp ett omfattande digitalt stöd, vilket ställer krav på resurser att också förvalta stödet. Fokus för verksamhetsåret har varit att konsolidera förvaltningen och upprätta en standard för god förvaltning. Bedömningen av måluppfyllelsen visar att förvaltningen av stöd på externwebben håller en hög nivå³. Här har 80 procent av myndighetens tjänsteområden helt eller delvis uppnått god förvaltning. Myndigheten har också tagit steg för att förenkla det resurskrävande arbetet med hållbarhetskriterier.

Uppföljningen per tjänst ger en indikation på att målgrupperna tar del av myndighetens erbjudande. Men den ger inte ett tillräckligt underlag för att bedöma vilken riktning myndigheten bör ta för att följa de långsiktiga målen, eller myndighetens strategier. Genom att fortsätta arbeta med förvaltningsstyrning, kombinerat med en digital strategi och ett beslutsstödsystem, får myndigheten bättre förutsättningar att ta ett helhetsgrepp om den digitala utvecklingen och närvaron.

³ Bedömningen bygger på ett antal kvalitativa frågor kring bland annat stödets relevans och aktualitet som görs tertialt och årligt.

Under året genomförde Upphandlingsmyndigheten en enkätundersökning om statsstöd bland berörda funktioner i kommuner och regioner. Undersökningen visade på god kännedom om myndighetens statsstödsvägledning. Analysen av resultaten visade också att vägledningen möter behov hos kommuner och regioner men att det finns utrymme för vidareutveckling.

Efterfrågan på myndighetens kompetens vid externa evenemang inom målet har minskat under året. Myndigheten bedömer att nedgången är förväntad, bland annat utifrån den ekonomiska utvecklingen i samhället. Myndighetens möjligheter att möta upp de förfrågningar som kommit in har varit begränsade. Strategin för deltagande och samverkan har samtidigt förändrats under 2023. Från 2023 prioriterar myndigheten att delta i externa evenemang som utgår ifrån en mer djupgående strategisk samverkan, och att delta i aktiviteter inom faktabaserat, strategiskt inköpsarbete som ligger utanför detta målområde.

Kostnaden för målområdet har minskat från 71 procent av myndighetens totala kostnader 2021 till 61 procent 2023, vilket är i linje med myndighetens ekonomistyrning under perioden.

Tabell 1. Kostnader för målet Effektivisera offentliga affärer, 2021–2023

Effektivisera offentliga affärer	2021	2022	2023
Kostnader för målområdet	75 271 tkr	78 967 tkr	72 851 tkr
Andel av myndighetens totala kostnader	71 %	69 %	61 %

1.2 Utveckla förutsättningarna

Det långsiktiga målet *Utveckla förutsättningarna* innebär att Upphandlingsmyndigheten ska bidra till att offentliga affärer hanteras mer strategiskt. Bedömningen är att verksamheten under 2023 har bidragit till att utveckla förutsättningarna på ett tillfredsställande sätt inom ramen för myndighetens resurser.

Inom ramen för *Utveckla förutsättningarna* ryms bland annat

- uppdraget som statistikmyndighet på upphandlingsområdet
- att bidra till att inköp hanteras strategiskt och faktabaserat, det vill säga främjar en ändamålsenlig styrning och organisering av offentliga affärer.

Under året har Upphandlingsmyndigheten producerat statistik enligt en produktionsplan som gjorts tillgänglig via öppna data. Användningen av statistiktjänsten har ökat stadigt, och myndighetens artiklar bidrar tydligt till ökad trafik till statistiksidorna. Myndigheten bedömer att intresset för tjänsten kommer att öka i takt med att mer statistik och fler analyser publiceras. I och med detta ökar kännedomen om tjänsten och möjligheterna med denna.

Myndighetens bedömning är, tills dess att det finns mer komplett nationell inköpsdata, att statistiken på upphandlingsområdet behöver kompletteras för att ge en

mer heltäckande bild för att få ett bättre beslutsunderlag för upphandlande organisationer och marknaden.

Uppdraget att främja en mer ändamålsenlig styrning och ledning av offentliga inköp innebär en förskjutning av myndighetens målgrupper – från dem som arbetar med det operativa inköpsarbetet till chefer och förtroendevalda i upphandlande organisationer och enheter. Under året har myndigheten fortsatt arbetet med att nå ut till dessa målgrupper med kunskap, stöd och tjänster som visar hur strategisk hantering av inköp kan bidra till att lösa samhällsutmaningar och nå samhälleliga mål. Den Nationella upphandlingsrapporten bedöms ha bidragit till fler förfrågningar om medverkan på externa evenemang inom målområdet.

Trafiken är varierad till myndighetens stöd och tjänster kopplade till målet. För tjänsten Strategikollen har trafiken fortsatt att sjunka. Detta har föranlett ett beslut om att lägga ned tjänsten till förmån för annat stöd och andra tillvägagångssätt. Ett exempel är samverkan eller tillgängliggörande av erfarenheter i syfte att främja ändamålsenlig styrning och ledning av offentliga affärer.

Målgruppen beslutsfattare är prioriterad. Det förutsätter förändrade arbetssätt – från att tillhandahålla stöd och tjänster via Upphandlingsmyndighetens externwebb till ökad närvaro på samhällsplattformar och i nätverk där beslutsfattare deltar. Det ändrade arbetssättet har påverkat inriktningen och omfattningen av myndighetens deltagande i evenemang och samverkansforum. Det har också påverkat myndighetens kompetensförsörjning kopplat till analys, kunskapsgenerering samt styrning och ledning. Kompetensförsörjningen inom målet är alltför utmanande, vilket gör verksamheten sårbar. Centrala roller är obemannade och behovet av analytiker överstiger tillgången. Den långsiktiga planeringen av statistik- och analysuppdraget har försenats med anledning av detta.

Andelen kostnader inom målområdet av myndighetens totala kostnader ligger på samma nivå som föregående år, vilket är en förväntad nivå för innevarande år.

Tabell 2. Kostnader för målet Utveckla förutsättningarna, 2021–2023

Utveckla förutsättningarna	2021	2022	2023
Kostnader för målområdet	20 416 tkr	20 195 tkr	24 295 tkr
Andel av myndighetens totala kostnader	19 %	18 %	20 %

1.3 Förändra och skapa framtida lösningar

Det långsiktiga målet *Förändra och skapa framtida lösningar* innebär att Upphandlingsmyndigheten ska verka för att offentliga affärer ställs om så att de snabbare möter samhällsutmaningar. Bedömningen är att verksamheten under 2023 bidrog på ett tillfredsställande sätt till att förändra och skapa framtida lösningar.

Verksamheten inom målet *Förändra och skapa framtida lösningar*

- främjar bland annat innovation i offentliga affärer som ett medel att ställa om Sverige till en cirkulär ekonomi och ett fossilfritt samhälle, för att nå de globala målen för hållbar utveckling
- bidrar till möjliggörande lagstiftning som främjar offentliga affärer genom bland annat remissvar
- verkar för forskning på området samt för den internationella utvecklingen, framförallt inom EU.

Upphandlingsmyndighetens arbete med att främja innovation i offentliga affärer har under året huvudsakligen bedrivits genom Afori, mötesplatsen för innovation i upphandling. Här har myndigheten bland annat lyft frågan om innovation som en styrnings- och ledningsfråga.

Regeringsuppdraget om cirkulär och fossilfri upphandling avslutades i slutet av året i förtid av regeringen. Slutförda leveranser kommer att omhändertas i förvaltningen av myndighetens stöd, tjänster och samverkansinsatser.

Under året har myndigheten tagit steg för att utveckla den strategiska samverkan med Regeringskansliet samt för att prioritera samverkan utifrån sin instruktion och närvärldsanalys. Strategisk samverkan med andra aktörer är avgörande för främjande av myndighetens mål. Det gäller såväl upphandlande organisationer som andra statliga myndigheter, näringslivet och internationella aktörer. Resultaten under verksamhetsåret bedöms bidra till att skapa en tydligare ram för att kraftsamla i samverkansfrågor. Myndigheten behöver fortsätta genomföra beslutade prioriteringar inom områden för samverkan för att bidra till önskade resultat.

Upphandlingsmyndigheten har identifierat ett behov av att förbättra arbetet med remisser. Det planerade interna effektiviseringsarbetet med remisser har inte kunnat prioriteras på grund av personalomsättning. Myndighetens kapacitet att besvara inkomna remisser har varit begränsad av resursskäl.

Under året har myndighetens resurser för att verka för forskning inom området offentliga affärer varit begränsade. Detsamma gäller resurserna för den internationella utvecklingen inom offentliga affärer.

Kostnaderna för målet har ökat från 9 procent 2021 till 18 procent 2023 av myndighetens totala kostnader. Ökningen beror på arbetet i regeringsuppdraget om Cirkulär och fossilfri upphandling samt verksamhet kopplat till samverkan.

Tabell 3. Kostnader för målet Förändra och skapa framtida lösningar, 2021–2023

Förändra och skapa framtida lösningar	2021	2022	2023
Kostnader för målområdet	9 837 tkr	15 146 tkr	21 863 tkr
Andel av myndighetens totala kostnader	9 %	13 %	18 %

2. Effektivisera offentliga affärer

Avsnittet inleds med en beskrivning av målet *Effektivisera offentliga affärer* och dess målgrupper. Sedan görs en sammanfattande resultatanalys av målområdet. Därefter följer en analys av resultat och resultatindikatorer för väsentlig verksamhet som syftar till att bidra till detta långsiktiga mål.

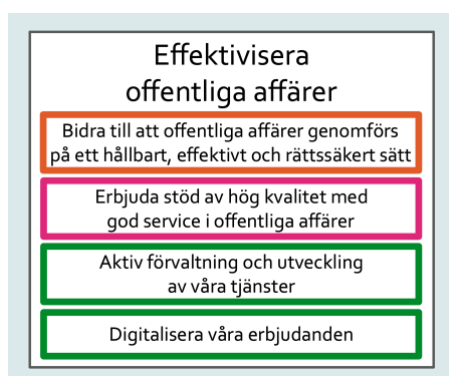
2.1 Om mål och målgrupper

Det långsiktiga målet *Effektivisera offentliga affärer* innebär att Upphandlingsmyndigheten ska bidra till att offentliga affärer genomförs på ett hållbart, effektivt och rättssäkert sätt. Myndigheten gör det genom att erbjuda stöd och tjänster av hög kvalitet och med god service.

Målgrupper för dessa stöd och tjänster är alla som deltar i en offentlig upphandling eller hanterar statsstödsfrågor.

För att säkra stöd av hög kvalitet och god service är det viktigt med en god förvaltning och utveckling av stöd och tjänster, liksom digitalisering av myndighetens erbjudanden. Verksamheten inom detta mål riktar sig till det operativa upphandlingsarbetet samt, när det gäller statsstöd, till kommuner och regioner. Arbetet förväntas ha effekter på kort sikt, som till exempel stöd i tillämpning av regelverk eller hållbarhetskriterier. Effekter uppstår när målgruppen använder myndighetens stöd och tjänster, vilket är svårt att följa upp. Uppföljningen och analysen av måluppfyllelse bygger därför bland annat på besöksstatistik från myndighetens webbplats www.upphandlingsmyndigheten.se.

Figur 2. Effektivisera offentliga affärer

2.2 Sammanfattande resultatanalys

Upphandlingsmyndighetens stöd inom målområdet är etablerat och efterfrågat från både upphandlande organisationer och leverantörer. Många av myndighetens målgrupper hittar till myndighetens webbplats och efterfrågar möten med myndighetens sakkunniga. Antalet besök till samtliga tjänster inom målområdet har ökat stadigt.

Inom statsstödsområdet har kännedomen om Upphandlingsmyndighetens roll ökat⁴. Behovet av stöd i statsstödsfrågor följer ofta de utmaningar som finns i samhället. Myndighetens omvärldsbevakning är därför avgörande för möjligheten att lämna gott stöd till målgrupperna.

Upphandlingsmyndigheten har påbörjat ett arbete med att konsolidera sitt erbjudande inom kriterier för hållbar upphandling. Kriterier har reviderats, nyutvecklats och avvecklats under året. Kriterietjänsten blir alltmer etablerad och välkänd av användarna. Mycket av regelutvecklingen inom hållbarhetsområdet sker på EU-nivå, vilket ställer krav på ytterligare perspektiv och kompetens. Myndigheten har under 2023 tagit fram en handlingsplan i syfte att förbättra prioriteringarna inom kriteriearbetet och för att förenkla och effektivisera arbetsätten.

Under året har särskilda insatser gjorts för att uppdatera de arbetsrättsliga villkor som myndigheten tidigare tagit fram inom områden där nya kollektivavtal har tecknats. Arbetet har huvudsakligen skett i samband med att avtalsrörelser avslutas och det kräver ett nära samarbete med kollektivavtalsparterna. Under året har arbetet avslutats och uppdaterade villkor finns nu tillgängliga för upphandlande organisationer.

I Frågeportalen finns ett omfångsrikt erbjudande med cirka 800 webbsidor, cirka 600 hållbarhetskriterier på upp till tre nivåer och nästan 2 000 frågor med svar⁵. Detta är utmanande för myndigheten. Eftersom målgrupperna inom målområdet *Effektivisera offentliga affärer* ofta efterfrågar stöd kring komplicerade frågeställningar, krävs tillgång till sakkunniga med hög kompetens inom sina respektive sakområden. Att ha en god omvärldsbevakning och förståelse för målgruppernas behov ställer också höga krav på myndigheten.

Ett utvecklingsarbete har även genomförts för att skapa samsyn och tydlighet kring innebörden av god förvaltning. Under året har måluppfyllelsen i myndighetens tjänsteområden bedömts i relation till definitionen av god förvaltning⁶. Vid årets slut bedömdes god förvaltning helt och delvis ha uppnåtts för 80 procent av

⁴ Upphandlingsmyndighetens kartläggning om kunskap om statsstöd hos kommuner och regioner.

⁵ www.upphandlingsmyndigheten.se.

⁶ Myndighetens producerade innehåll på externwebben ska vara aktuellt, relevant, korrekt, tillgängligt och användbart. Perspektiven återfinns i myndighetens värdeord, den statliga värdegrunden och de förvaltningsrättsliga grundprinciperna.

tjänsteområdena⁷. Under 2023 har fattats beslut om att ytterligare konsolidera myndighetens förvaltningsstyrning.

2.2.1 Webbplats och evenemang

Webbplatsen upphandlingsmyndigheten.se är myndighetens kanal för att tillhandahålla stöd och tjänster samt tillgängliggöra statistik och sprida kunskap om offentliga affärer. Myndigheten samverkar och deltar även i olika externa sammanhang i syfte att stödja och påverka utvecklingen av offentliga affärer.

Tabell 4 sammanfattar hur Upphandlingsmyndigheten har nått ut via myndighetens webbplats respektive via evenemang under senare år.

Tabell 4. Genomslag för upphandlingsmyndigheten.se och deltagande i evenemang

Resultatindikator	2021	2022	2023
Antal besök på upphandlingsmyndigheten.se	890 502*	876 418**	1 210 695
Antal inkomna förfrågningar om deltagande	280	335	269
Antal evenemang där Upphandlingsmyndigheten deltagit	229	246	186
Antal deltagare på genomförda evenemang***	15 116	18 499	12 567

Källor: Google Analytics Universal samt Google Analytics 4, Upphandlingsmyndigheten 2023, Kundregister 2023.

*Under 2021 arbetade myndighetens medarbetare hemifrån till följd av covid-19-pandemin. Därför har inte intern trafik till webbplatserna kunnat utslutas.

**Under 2022 implementerades ett så kallat cookie-medgivande, medgivande till spårning av kakor, på alla myndighetens digitala tjänster för att möta lagkrav om att ge användarna valmöjligheter till spårning.

**Vid implementeringen av cookie-medgivandet tappades spårningen för två av myndighetens tjänster, Frågeportalen och Statistiktjänsten, under april och maj månad. Här visas resultat för besök inklusive ett estimat av besök i och med den tappade spårningen under de två månaderna.

*** Indikatorn mäter deltagare i direktsändning vid digitala event, inte totalen. Det finns en diskrepans i data för deltagande i evenemang, då digitala event kan ses i efterhand.

Efterfrågan på myndighetens stöd och tjänster ökade kraftigt under 2023 och resulterade i fler än 1,2 miljoner besök till webbplatsen. Det är en rekordstor ökning. Besökarna befinner sig på huvudwebbplatsen med tillhörande tjänster och kan använda en eller flera av dessa under sitt besök.

Upphandlingsmyndigheten har under året prioriterat återkommande externa sammanhang, såsom Almedalen, Innovationsveckan, Mötesplats Offentliga Affärer (MOA), Sveriges Offentliga Inköparens Årskonferens (SOI), Upphandlingskonferensen, Upphandlingsrättsdagen och Kvalitetsmässan. På dessa arenor har myndigheten delat kunskap och fört dialog om idéburen välfärd, krisberedskap, korruption, styrning och uppföljning av inköp, hållbarhet, statsstöd med mera.

⁷ Bedömningar av god förvaltning i myndighetens uppföljning

Under 2023 har antalet förfrågningar om deltagande minskat med 20 procent jämfört med föregående år. Nedgången kunde noteras under hösten, vilket kan vara en konsekvens av en nedåtgående ekonomisk utveckling och besparingskrav på statlig verksamhet. Myndighetens bedömning är att ett nytt ekonomiskt läge inneburit om- och nedprioritering av kunskapshöjande aktiviteter. Detta har lett till en minskad efterfrågan. Ett annat exempel är Almedalen som året innan pandemin omfattade 40 förfrågningar; att jämföra med 12 stycken under 2023.

Upphandlingsmyndigheten har även fått ett antal förfrågningar om internationella möten och besök. Myndigheten har under året till exempel tagit emot ett högnivåbesök från Serbien, som är kandidatland till EU. Studiebesöket genomfördes tillsammans med flera andra centrala aktörer inom inköpsområdet. Syftet var att öka Serbiens förståelse för hur inköpsverksamheten har organiserats i Sverige.

En minskad efterfrågan medför också att det var färre antal deltagare på evenemang än föregående år på totalen. Antalet deltagare per evenemang låg dock i genomsnitt något högre 2023: 67,5 deltagare per evenemang. 2021 var det 66 deltagare. Antalet deltagare 2022 var exceptionellt högt eftersom myndighetens webbsända seminarium om de nya, förenklade upphandlingsreglerna samlade omkring 3 000 deltagare. En jämförelse med årets data blir därför missvisande.

2.2.2 Annonsplassen Hitta LOV-uppdrag

I slutet av 2022 lanserades en mer leverantörsanpassad version av den nationella annonsplatsen för valfrihetssystem, under namnet Hitta LOV-uppdrag. Tjänsten ska underlätta för annonsörer att lägga ut sina LOV-uppdrag och underlätta för företag att söka uppdragen. Allt för att bidra till en ökad mångfald av leverantörer inom den offentliga sektorn. Upphandlingsmyndigheten förvaltar annonsplatsen enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Det är obligatoriskt för alla de statliga myndigheter, regioner och kommuner som har infört valfrihetssystemet att annonsera där. Syftet är att tillhandahålla en tjänst för annonsering av valfrihetssystem som är enkel för annonsörerna att hantera och som underlättar för leverantörer att hitta affärsmöjligheter.

Genomslaget för Hitta LOV-uppdrag har ökat med 35 procent sedan 2022 och ligger på den förväntade nivån; se tabell 2. Målet är att antalet besök ska fortsätta öka och att kvaliteten på annonser och länkar till förfrågningsunderlag ska öka. På så sätt underlättar tjänsten för leverantörer att hitta affärsmöjligheter hos den offentliga sektorn.

Tabell 5. Antal besök på Hitta LOV-uppdrag*

Resultatindikator	2021	2022	2023
Antal besök på upphandlingsmyndigheten.se	890 502*	876 418**	1 210 695
Antal inkomna förfrågningar om deltagande	280	335	269
Antal evenemang där Upphandlingsmyndigheten deltagit	229	246	186
Antal deltagare på genomförda evenemang***	15 116	18 499	12 567

Källor: Google Analytics Universal samt Google Analytics 4, Upphandlingsmyndigheten 2023.

* 1 november 2022 beslutades ett namnbyte för tjänsten från Valfrihetswebben till Hitta-LOV-uppdrag.

2.2.3 Kriteriedatabas och kriterietjänst

Under 2023 lanserade myndigheten reviderade kriterier för bland annat IT-utrustning, tvätt och textilservice, frukt och grönt, soja och palmolja samt kyckling, kalkon och hönskött. På bygg- och fastighetsområdet uppdaterades bland annat kriterier som syftar till att minska byggnaders energianvändning.

Upphandlingsmyndigheten har i uppdrag att utveckla hållbarhetskriterier och förvalta dem i en databas. Syftet är att hjälpa organisationer att arbeta mer effektivt med hållbarhetsaspekter i sina upphandlingar. Kriterierna bidrar också till en mer enhetlig kravställning, vilket underlättar för leverantörerna när de ska lämna anbud.

De revideringar av kriterieområden som genomfördes under 2023 resulterade främst i uppdateringar av befintliga kriterier och i ett mindre antal helt nya hållbarhetskriterier jämfört med föregående år; se tabell 6. Totalt minskade antalet hållbarhetskriterier i databasen eftersom ett antal kriterier avvecklades i samband med revideringarna. Inom byggområdet avvecklades hållbarhetskriterier, främst på energiområdet. Se avsnitt 2.2.8.

Tabell 6. Antal lanserade, uppdaterade, justerade och avvecklade hållbarhetskriterier

Resultatindikator	2021	2022	2023
Antal lanserade hållbarhetskriterier	55	40	15
Antal uppdaterade hållbarhetskriterier	67	75	60
Antal justerade hållbarhetskriterier	290	190	275
Antal hållbarhetskriterier i databasen	649	640	603

Källa: Upphandlingsmyndighetens kriteriedatabas. Uppdaterade kriterier avser ändringar som har betydelse för kriteriets användning. Justeringar är mindre ändringar, till exempel ett rättat stavfel, en länk som slutat fungera etc.

Kriterietjänsten är den tjänst som har haft den största ökningen under året. Se tabell 7 nedan. Över hälften har besökt kriterietjänsten efter en Googlesökning, vilket indikerar ett ökat behov bland myndighetens målgrupper. Det betyder samtidigt att fler användare hittar direkt till kriterietjänsten.

Tabell 7. Resultat för kriterietjänsten

Resultatindikator	2021	2022	2023
Antal besök	71 414	70 015	119 485

Källor: Google Analytics Universal samt Google Analytics 4, Upphandlingsmyndigheten 2023.

2.2.4 Frågeservice

Frågeservice är en tjänst där Upphandlingsmyndigheten besvarar frågor som rör offentlig upphandling och statsstöd. Syftet är att ge ett målgruppsanpassat stöd kring frågor om offentliga affärer, direkt till frågeställaren i ett tillgängligt format. Målet är att stödet ska vara så pass utförligt och tydligt att användaren kan fatta egna självständiga beslut. Frågeservice finns i tre primära kanaler: den digitala tjänsten Frågeportalen, per telefon och via chatt.

Som framgår av tabell 8 har antalet frågor som besvarats av Frågeservice ökat något under 2023 i jämförelse med 2022. Antalet telefonsamtal har minskat under de senaste åren, medan antalet chattar ökar. Till skillnad från tidigare år har de flesta användarna under 2023 valt att chatta när de ställer sina frågor till myndigheten.

Tabell 8. Resultat för Frågeservice

Typ	Resultatindikator	2021	2022	2023
Telefon	Besvarade telefonsamtal	3 391	2 908	2 821
Telefon	Svarsfrekvens inkomna telefonsamtal*	86 %	91 %	99 %
Frågeportal	Besvarade frågor i Frågeportalen	1 469	1 420	1 419
Frågeportal	Svarsfrekvens Frågeportalen*	100 %	100 %	100 %
Chatt	Antal besvarade chattar**	2 205	2 769	3 034
Chatt	Svarsfrekvens chatt**	99 %	99 %	99 %
E-post	Antal inkomna frågor per e-post	170	128	129
E-post	Svarsfrekvens e-post*	100 %	100 %	100 %

Källa: Kundo, Tele2.

* Svarsfrekvensen beräknas utifrån det totala antalet frågor som kommer in under öppettiderna för respektive kanal.

** Chattfunktionen infördes den 3 februari 2020.

Den 1 februari 2022 trädde det förenklade upphandlingsregelverket i kraft, vilket ledde till många frågor till Frågeservice under 2022. Även under 2023 har Frågeservice besvarat många frågor om det förenklade upphandlingsregelverket. Åtskilliga frågor har handlat om hur värdet av en direktupphandling ska beräknas, liksom om vilka tjänster som omfattas av bilaga 2 till lagen om offentlig upphandling (LOU).

Frågeportalen

Frågeportalen är en del av myndighetens Frågeservice. Här ges stöd kring upphandlingens regelverk, praktik och hållbarhetsaspekter samt inom statsstöd. Frågeportalen är ett forum där myndigheten tillsammans med målgrupper skapar innehåll och utbyter kunskap.

Efterfrågan på stödet i Frågeportalen har ökat jämfört med 2022; se tabell 9 nedan. Publicerade frågor och svar i Frågeportalen kompletterar det stöd som erbjuds på Upphandlingsmyndighetens webbplats. Att publicerade inlägg blir lästa i högre utsträckning är därför en indikation på att svaren är tillgängliga och ändamålsenliga.

Tabell 9. Resultat för Frågeportalen

Resultatindikator	2021	2022	2023
Antal besök	298 359	312 133*	384 524

Källor: Google Analytics Universal samt Google Analytics 4, Upphandlingsmyndigheten 2023.

*Under april och maj 2022 fanns ett data-tapp i tjänsten till följd av scriptproblem i samband med implementeringen av cookie-medgivande. Här visas det estimerade resultatet, det vill säga inräknat ett estimat av de två månadernas data-tapp, vilket baseras på jämförbarhet i tidslinjen.

Det här var de populäraste frågorna i Frågeportalen under året:

- Vad är skillnaden mellan direktupphandlingsgräns och tröskelvärde?
- Hur definieras små och medelstora företag (SMF)?
- Vad är ett ramavtal?
- Hur ska LOU tillämpas i händelse av kris och eller krig?
- Hur ska värdet av en direktupphandling beräknas?

2.2.5 Juridiskt upphandlingsstöd

Upphandlingsmyndigheten har ett omfattande webbstöd inom området juridiskt upphandlingsstöd.

Förordningen om utländska subventioner

Under 2023 har Upphandlingsmyndigheten utformat ett nytt webbstöd om förordningen om utländska subventioner (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2560). Den här förordningen ger Europeiska kommissionen möjlighet att ingripa när utländska subventioner riskerar att snedvrida den inre marknaden. Detta kan påverka vissa upphandlingar genom att kommissionen ska pröva om kontrakt får tilldelas mot bakgrund av att leverantörer eller underleverantörer (berörda företag) har fått utländska subventioner.

Reserverad upphandling

Myndigheten har uppdaterat webbstödet för reserverad upphandling. Detta på grund av att det i lagen om offentlig upphandling (LOU) sedan den 1 januari 2023 finns en särskild möjlighet för idéburna organisationer att reservera deltagandet i en upphandling. Den nya möjligheten gäller enbart för vissa utpekade tjänster i bilaga 2 till LOU.

IPI-förordningen

Slutligen har myndigheten informerat om den så kallade IPI-förordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1031). Förordningen ger Europeiska kommissionen möjlighet att utreda och besluta om vissa åtgärder som begränsar tillträdet i offentliga upphandlingar för företag från tredje länder. Om kommissionen beslutar om en IPI-åtgärd kan detta påverka upphandlingar.

Upphandlingsmyndigheten bevakar utvecklingen för att kunna ge stöd om det blir aktuellt med IPI-åtgärder.

2.2.6 Vägledning om statsstöd till kommuner och regioner

Upphandlingsmyndigheten ger vägledning i statsstödsfrågor till kommuner och regioner. Under 2023 har Upphandlingsmyndigheten utvecklat en ny vägledning om marknadsmässiga transaktioner vid markanvisningar. Myndigheten har också infört ett nytt stöd kring förordningen om utländska subventioner.

Under hösten har myndigheten genomfört en kännedomundersökning⁸ om sitt statsstödsarbete bland berörda funktioner i kommuner och regioner. Undersökningen visar att kännedomen om myndighetens uppdrag har ökat inom såväl kommuner som regioner sedan 2019. Inom kommunerna har andelen som tycker att uppdraget är ganska känt eller välkänt ökat från 4 till 31 procent. Samtidigt har andelen som tycker att uppdraget är okänt minskat från 79 till 50 procent. Inom regionerna har andelen som upplever att uppdraget är känt ökat från 6 till 29 procent, samtidigt som andelen som tycker att uppdraget är okänt har minskat från 71 till 51 procent. Vägledningen möter uppenbarligen ett behov hos kommuner och regioner men kan vidareutvecklas inom flera områden.

Några statsstödsfrågor har varit i särskilt fokus under 2023:

- regionernas förutsättningar att lämna regionalstöd
- kommunernas förutsättningar att lämna bidrag
- marknadsmässiga villkor vid försäljning av mark- och byggnader
- den nya förordningen om snedvridande utländska subventioner som påverkar större upphandlingar.

Upphandlingsmyndigheten har löpande besvarat statsstödsfrågor genom Frågeportalen, chatt och telefon och har även skickat frågor till Europeiska kommissionen för att kunna ge bättre vägledning. Myndigheten har medverkat vid konferenser och webinarier för att nå ut med information om hur kommuner och regioner kan arbeta med statsstödsfrågor på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt. Dessutom har Upphandlingsmyndigheten samverkat med andra myndigheter och statliga utredningar samt bidragit med underlag till Statskontorets arbete med att effektivisera myndighetsstödet om statsstödsfrågor.

⁸ Upphandlingsmyndighetens kartläggning om kunskap om statsstöd hos kommuner och regioner.

2.2.7 Stöd till organisationer om arbetsrättsliga villkor

Upphandlingsmyndigheten har ett omfattande stöd för att underlätta för organisationer att ställa arbetsrättsliga villkor i upphandling. Myndigheten har tidigare tagit fram arbetsrättsliga villkor för ett antal kollektivavtal. Under 2023 löpte samtliga dessa avtal ut. Till följd av detta har myndigheten uppdaterat samtliga villkor i enlighet med de omförhandlade kollektivavtalen. Arbetet har avslutats under 2023 och omfattar villkor inom följande områden:

- byggarbetare
- väg- och banarbetare
- snöskottare på tak
- måleritjänster
- skogsvårdare
- städtjänster för kontor med mera
- städtjänster för sjukhus och vårdinrättningar med mera
- tvätteriarbetare
- taxiförare
- flytt-tjänster
- godsförare
- parkskötare.

2.2.8 Prioriterade inköpskategorier

Upphandlingsmyndigheten förvaltar stöd och tjänster inom tre specifika inköpskategorier: bygg och anläggning, livsmedelsområdet, samt vård och omsorg. Inom dessa områden sker en del av verksamheten i samverkan med andra aktörer. Denna samverkan är en förutsättning för att öka användningen av myndighetens stöd.

Stöd inom bygg och anläggning

Myndigheten har ett omfattande stöd för upphandling av bygg och anläggning. Under året har Upphandlingsmyndigheten genomfört löpande förvaltning av det befintliga stödet och även genomfört flera kommunikationsaktiviteter inom området.

Ett utbildningsmaterial har tagits fram för att främja arkitektur och gestaltad livsmiljö genom upphandling. Myndigheten har även genomfört ett flertal samverkansaktiviteter inom området, bland annat genom att delta i följande:

- Boverkets referensgrupp inom Boverkets regeringsuppdrag för cirkulär ekonomi i byggsektorn.
- Boverkets referensgrupp för Boverkets regeringsuppdrag att utveckla stöd för offentliga aktörer i användningen av byggnadsinformationsmodellering, BIM, för byggnader.
- Projektet ”Kraftsamling för cirkulärt byggande 2030” – en treårig fortsättning på projektet ”Storstadsöverenskommelsen för cirkulärt byggande”. Projektet leds av IVL (Svenska Miljöinstitutet) och finansieras av Vinnova.

- Samverkansprojekt med Svensk Byggtjänst om träffsäkra hållbarhetskrav, vilket belyste hållbarhetskrav inom ramen för standardavtalen för byggande. Projektet initierades av Upphandlingsmyndigheten och samverkan resulterade i en artikel i tidningen AMA-nytt.
- Projekt i samverkan med Rise nätverk för klimatneutral betong, Betcrete, för att utveckla hållbarhetskriterier för klimatförbättrad betong. Projektets status vid årets slut är att ett utkast till kravpilot testas av ett byggprojekt i Göteborg.
- Samverkan med Energimyndigheten, SKR och Boverket. Detta har resulterat i att energiuppföljningsverktyget Energihjälpen kan inkluderas som ett hjälpmedel för samordnad verifiering och uppföljning av kraven på minskad energianvändning genom hela byggprocessen.

Under året har Upphandlingsmyndigheten genomfört en omfattande revidering av hållbarhetskriterierna inom området. I samband med detta har ett antal kriterier avvecklats, huvudsakligen inom kategorin energianvändning. Bakgrunden till avvecklingen är att kriterierna blivit överflödiga i samband med nyutveckling.

Stöd inom livsmedelsupphandling

Under 2023 har Upphandlingsmyndigheten bidragit till att främja den offentliga livsmedelsaffären genom löpande samverkan och förvaltning av befintligt stöd. De viktigaste samverkansparterna har varit branschorganisationen Kost och Näring, huvudmännen för de digitala systemstöden samt flera myndigheter.

Upphandlingsmyndigheten har samverkat i projektet ”Ett nytt recept för skolmåltiden”. Här har en samverkanspilot genomförts för att underlätta livsmedelsupphandling inom ramen för dynamiska inköpssystem. Ett annat exempel är ”Syntesarbete för hållbara målbilder” inom Miljömålsrådets programområde ”Samverkan för ett hållbart livsmedelssystem 2023–2026”. Ytterligare exempel är Folkhälsomyndighetens arbete med ”Antibiotikasmart kommun och region” samt andra seminarier och utbildningar där upphandlingsperspektiv efterfrågas. Myndighetens samverkan med relevanta branschaktörer sker främst i syfte att underlätta och effektivisera användningen av hållbarhetskriterier.

2.2.9 Mindre omfattande leveranser

I detta avsnitt redovisas mindre omfattande leveranser inom myndighetens uppdrag under året.

Systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken

Upphandlingsmyndigheten har i uppdrag att följa upp utvecklingen inom den offentliga upphandlingen i relation till det funktionshinderspolitiska målet. Myndighetens viktigaste bidrag till detta mål är att främja tillgänglighetsperspektivet och den universella utformningen i upphandling. Här har Upphandlingsmyndigheten genom åren utvecklat både generellt och specifikt stöd, kopplat till alla faser av inköpsprocessen. Stödet har spridits på ett flertal evenemang under året.

Som en del av regeringsuppdraget (S2021/06595) har Upphandlingsmyndigheten stärkt uppföljningen av tillgänglighetsperspektivet i upphandling. Detta har gjorts genom att inkludera indikatorer som rör funktionshinder i den nationella

upphandlingsenkäten. Resultaten presenterades i den Nationella upphandlingsrapporten 2023 och visar att de upphandlande organisationerna har potential att arbeta mer med att upphandla varor, tjänster och miljöer som är tillgängliga för personer i alla åldrar – oavsett behov eller funktionsförmåga. Den Nationella upphandlingsrapporten har förmedlats till Myndigheten för delaktighet (MFD) och resultatet för tillgänglighet har presenterats på ett strategiskt GD-råd för funktionshinderspolitik.

Under året har Upphandlingsmyndigheten även genomfört en nulägesbeskrivning (dnr UHM-2021-0197) av myndighetens interna och externa åtgärder kopplade till funktionshinderspolitiken. Dessutom har beskrivits tillgängliga data över tillgänglighetsperspektivet i upphandlingar i Sverige.

Det kommer att finnas bättre möjligheter att följa upp tillgänglighetsperspektivet i upphandling genom upphandlingsstatistiken. Detta i och med införandet av eForms, EU:s nya standardformulär för annonsering av offentliga upphandlingar. Under 2024 blir det obligatoriskt att i alla annonser om upphandling ange om det ställs krav på bland annat sociala aspekter, däribland tillgänglighet för alla.

Arbetslivskriminalitet i offentlig upphandling

Under året har Upphandlingsmyndigheten deltagit i ett antal seminarier och föreläsningar på temat arbetslivskriminalitet i upphandling. Vidare har myndigheten medverkat i Leverantörskontrollsutredningen⁹, som pågått under hösten 2022 och våren 2023. Myndigheten har även genomfört en serie intervjuer i syfte att identifiera områden där den kan göra skillnad genom att motverka arbetslivskriminalitet för upphandlande organisationer.

Korruption i offentlig upphandling

Upphandlingsmyndigheten har under året deltagit i seminarier och föreläsningar på temat korruption. Myndigheten har också deltagit i Statskontorets forum för samverkan mot korruption, där även Brottsförebyggande rådet, Ekonomistyrningsverket, Polismyndigheten och Konkurrensverket ingår. Dessutom deltog generaldirektören i civilministerns rundabordsamtal om korruption.

⁹ Se Effektiv och tillförlitlig kontroll av leverantörer vid tilldelning av offentliga kontrakt, dir. 2022:50.

3. Utveckla förutsättningarna

Avsnittet inleds med en beskrivning av mål och målgrupper följt av en sammanfattande resultatanalys av målområdet, och en analys av resultat och resultatindikatorer för väsentlig verksamhet som syftar till att bidra till det långsiktiga målet *Utveckla förutsättningarna*.

3.1 Om mål och målgrupper

Det långsiktiga målet *Utveckla förutsättningarna* innebär att Upphandlingsmyndigheten ska bidra till att offentliga affärer hanteras mer strategiskt och att affärerna driver utveckling.

Myndighetens strategi är att tillgängliggöra kunskap och statistik samt stödja en ändamålsenlig ledning och styrning av offentliga affärer.

Målgrupper inom detta område är beslutsfattare och ledning hos upphandlande organisationer, bransch- och intresseorganisationer samt leverantörer.

Myndighetens arbete inom detta mål består av att stödja användningen av faktabaserade underlag för strategisk styrning av offentliga affärer samt att stödja och främja brett deltagande i offentliga affärer. I uppdraget ingår att

- främja spridningen av kunskap
- främja erfarenhetsutbyte mellan aktörer som kommit olika långt
- tillhandahålla redskap som möter målgruppernas utmaningar
- tillhandahålla och kommunicera statistik och analys om de offentliga inköpen.

Effekter uppstår på medellång sikt, när målgrupperna använt redskap samt omsatt lärande och kunskap i den egna ledningen. Detta är svårt att följa upp.

Upphandlingsmyndigheten har följt upp verksamhets- och beteendeförändringar hos målgrupper på den köpande och säljande sidan och analyserat resultaten i den Nationella upphandlingsrapporten 2023 och i vilken utsträckning målgrupper tar del av myndighetens tjänster inom målet.

Figur 3. Utveckla förutsättningarna

3.2 Sammanfattande resultatanalys

Upphandlingsmyndighetens verksamhet inom målområdet har prioriterats under året. Det har medfört en ökande efterfrågan bland myndighetens målgrupper i detta mål. Huvudstrategin är att strategiskt samverka med upphandlande organisationer, så kallade förlöpare, som kommit längre med strategiskt inköpsarbete. Vid sidan av detta tillgängliggörs statistik och analys inom målområdet via externwebben.

Under året har Upphandlingsmyndigheten utökat möjligheten att ta del av statistik om offentlig upphandling. Detta arbete utgår från den viktiga uppgiften att vara statistikmyndighet på upphandlingsområdet. Statistik har tillgängliggjorts som öppna data på myndighetens webbplats och på Sveriges dataportal. Under 2023 har det publicerats något fler artiklar och datamängder än under 2022.

Upphandlingsmyndigheten har också levererat den instruktionsreglerade årliga rapporten om utvecklingen inom upphandlingsområdet till regeringen. De uppgifter som finns tillgängliga används återkommande i myndighetens kommunikations- och samverkansaktiviteter.

Myndigheten menar att statistiken inom upphandlingsområdet måste kompletteras med en insamling av bland annat inköpsvärden. Detta för att ännu bättre kunna bidra till att utveckla förutsättningarna för de offentliga affärerna. Statistik baserad på upphandlingsannonser kommer aldrig ensamt att kunna möta behovet av kunskap om Sveriges offentliga affärer.

Myndighetens externa föreläsningar inom området strategiskt inköpsarbete är uppskattade. Men de tjänster och stöd som myndigheten har för att stödja strategisk hantering och ändamålsenlig organisering av offentliga affärer på externwebben har få besök. Därför fokuserar myndigheten nu på andra kanaler för att nå ut med kunskap, fakta och analys.

Upphandlingsmyndigheten har under året regelbundet mött ledande företrädare för såväl större beställare som branschorganisationer. Genom att i högre grad delta i andras event, eller samarrangera seminarier, når myndigheten också målgrupperna på ett mer effektivt sätt.

3.2.1 Strategiskt inköpsarbete

Upphandlingsmyndigheten främjar och stödjer utvecklingen av ändamålsenlig inköpsledning. Detta görs till exempel genom att tillhandahålla kunskap och stöd om utvecklingen på upphandlingsområdet.

Under året har webbstödet för inköpsledning uppdaterats och utvecklats med bland annat anpassning till statliga myndigheter. Materialet har uppdaterats och innefattar även kunskap om en integrering av inköpsstyrning inom ledningssystemet.

Vidare har myndigheten genomfört föreläsningar om styrning och organisering och handlett workshoppar tillsammans med upphandlande organisationer inom området inköpsstyrning.

Potentialen i offentlig upphandling utnyttjas inte fullt ut idag. Det finns flera områden där offentliga inköp kan och behöver utvecklas för att bli mer träffsäkra – det vill säga möta behoven och samtidigt vara effektiva, hållbara och uthålliga. Ett av områdena är inköpsledning. Träffsäkra upphandlingar förutsätter en ändamålsenlig inköpsledning, något som saknas i många upphandlande organisationer idag.

Strategikollen

Strategikollen är Upphandlingsmyndighetens digitala tjänst. Här kan upphandlande organisationer uppskatta hur väl de arbetar mot inriktningsmålen i den nationella upphandlingsstrategin¹⁰ i sin inköpsverksamhet.

Som tabell 10 nedan visar har antalet besök på Strategikollen efter en stadig uppgång under 2022 gått ned med 27 procent under året. Det är en förväntad nedgång eftersom myndigheten har beslutat att omprioritera resurser inom området strategisk inköpsstyrning.

Tabell 10. Resultat för Strategikollen

Resultatindikator	2021	2022	2023
Antal besök	901	1 746	1 275*

Källor: Google Analytics Universal samt Google Analytics 4, Upphandlingsmyndigheten 2023.

*Under augusti månad 2023 stod vi mellan analysversioner och har därmed en estimerad siffra om 58 besök för innevarande månad.

Det är svårt att nå ut till målgruppen beslutsfattare via webbplatsen. Därför har andra tillvägagångssätt prioriterats för frågor som främjar inköpsstyrning. Myndigheten gör istället bedömningar och återkopplar om i vilken utsträckning upphandlande organisationer hanterar inköp strategiskt inom ramen för den nationella upphandlingsenkäten.

3.2.2 Statistiktjänst och nationell statistikdatabas

Under året publicerades statistik i enlighet med myndighetens publiceringsplan, bland annat statistik om upphandlingar, valfrihetssystem och överprövning av upphandling. Inom ramen för uppdraget som statistikmyndighet tillhandhåller myndigheten en statistiktjänst som ger användare tillgång till statistik och analyser om Sveriges offentliga affärer. Myndigheten tillhandahåller åtta statistikprodukter. Statistiken publiceras som artiklar med tillhörande kvalitetsdeklaration, och som datamängder i myndighetens statistikdatabas. Statistiken publiceras även som öppna data.

De statistikprodukter som publicerades under året innehöll statistik om

- annonserade upphandlingar i Sverige
- annonserade upphandlingar i Europeiska unionen
- annonserade valfrihetssystem i Sverige

¹⁰ [Nationella upphandlingsstrategin \(regeringen.se\).](https://www.regeringen.se/uppdrag/2021/04/nationella-upphandlingsstrategin)

- överprövning av annonserade upphandlingar i Sverige
- överprövningsmål i Sverige
- värdet av den offentliga upphandlingen i Sverige
- yrkesgruppen inköpare och upphandlare i Sverige
- upphandlande organisationer i Sverige.

Under året publicerades totalt 22 statistikartiklar i statistiktjänsten och 10 datamängder i den nationella statistikdatabasen. 5 datamängder publicerades som öppna data.

Statistiktjänsten har haft nära 14 500 besök under 2023; se tabell 11. Det är en kraftig ökning jämfört med föregående år. Användare tar del av statistiken både i form av artiklar och data i statistikdatabasen. Databasen möjliggör för användaren att ladda ned data och ta del av dem i olika format. Myndigheten bedömer att intresset för tjänsten kommer att öka i takt med att mer statistik och analyser publiceras samt när kännedomen ökar om tjänsten och dess möjligheter.

Tabell 11. Resultat av statistiktjänsten inklusive statistikdatabasen

Resultatindikator	2022*	2023
Antal besök	8 803 **	14 479

Källor: Google Analytics Universal samt Google Analytics 4, Upphandlingsmyndigheten 2023.

*Statistiktjänsten lanserades i mars 2022.

**Under april och maj 2022 fanns ett data-tapp i tjänsten till följd av scriptproblem i samband med implementeringen av cookie-medgivande. Här visas resultatet för besök inklusive en estimering – det vill säga en uppskattning – av besök under två månader, vilket baseras på jämförbarhet i tidslinjen.

Upphandlingsmyndigheten har fortsatt utveckla statistiken på upphandlingsområdet under året. Två nya produkter med statistik om upphandlingar i Europeiska unionen och statistik om överprövningsmål i Sverige har lanserats i tjänsten. Därutöver har innehållet i flera produkter utökats med längre tidsserier och fler datavariabler. Myndigheten har bland annat publicerat uppgifter om att en upphandling har efterannonserats samt uppgifter om organisationsnummer för alla företag som tilldelats avtal i annonserade upphandlingar. En del av statistiken har även publicerats som öppna data på Sveriges dataportal och på myndighetens webbsida.

Myndigheten har under året analyserat statistikens kvalitet. Bedömningen är att det finns stora brister. Bristerna påverkar möjligheterna att publicera kvalitetssäkrad statistik som baseras på uppgifter från annonser om upphandling. Analyser visar att annonseringen av upphandlingar i Sverige är bristfällig. Annonserna innehåller ofta ofullständiga eller felaktiga uppgifter och ofta saknas efterannonser helt. Detta resulterar i bristande datakvalitet och mindre användbar statistik. Myndigheten bedömer att den enskilt viktigaste åtgärden för att förbättra annonseringen i Sverige är att införa en nationell annonsstandard. Detta skulle i förlängningen också förbättra statistikens kvalitet. Det behövs även åtgärder som förbättrar efterannonseringen i Sverige.

Som statistikmyndighet på upphandlingsområdet ansvarar Upphandlingsmyndigheten för att förvalta, utveckla och sprida statistik om upphandling och för att driva en statistikdatabas på området. Syftet är att

- skapa ett faktabaserat underlag för att främja utveckling av den offentliga affären
- för såväl den köpande som den säljande sidan
- skapa ett faktabaserat underlag för att kunna fatta politiska beslut
- driva debatt om en stor och viktig del av den svenska ekonomin
- skapa en transparent offentlig marknad som möjliggör för företag att få information om den offentliga marknaden och dess affärsmöjligheter
- ge kunskap om vem som köper vad, från vem samt hur och för hur mycket
- ge kunskap om hur upphandlingsregelverket och olika rättsmedel på området tillämpas.

Relevant och tillgänglig statistik av hög kvalitet är användbar för olika intressenter. Det gäller bland annat upphandlande organisationer och leverantörer men även riksdag och regering med departement och myndigheter. Därutöver används statistiken av exempelvis media, forskare och företrädare för intresse- och branschorganisationer.

Upphandlingsmyndighetens bedömning är att statistik ger bättre förutsättningar för hela den offentliga sektorn att styra och följa upp. Upphandlande organisationer och leverantörer kan använda statistiken för analyser som ligger till grund för faktabaserade beslut i inköps- och anbudsarbetet. Det leder till bättre offentliga affärer och i förlängningen ökad samhällsnytta.

Förberedelser för att införa eForms

Under 2023 har EU:s nya standardformulär för offentlig upphandling (eForms) implementerats i Sverige. Det innebär att Upphandlingsmyndigheten behöver anpassa statistikinsamlingen från registrerade annonsdatabaser till de nya standardformulären. Under 2023 har myndigheten uppdaterat de föreskrifter och tekniska specifikationer som reglerar insamlingen. Arbete har också inletts med att anpassa olika data- och analyslager samt de BI-rapporter som används i statistikproduktionen.

3.2.3 Stöd för reserverad upphandling samt anbudsskolor

Upphandlingsmyndighetens webbstöd om reserverad upphandling har uppdaterats. Detta på grund av att det i lagen om offentlig upphandling (LOU) sedan den 1 januari 2023 finns en särskild möjlighet för idéburna organisationer att reservera deltagandet i en upphandling. Myndigheten har under året föreläst om den nya möjligheten. Målgruppen har varit både olika upphandlande och idéburna organisationer.

Myndigheten har även hållit i flera anbudsskolor. Målgruppen för anbudsskolorna har varit aktörer som tidigare inte har levererat till den offentliga sektorn, vanligtvis små eller medelstora företag.

3.2.4 Digitaliserade inköp och standardisering

Genom att främja digitalisering och delta i standardiseringsarbete strävar Upphandlingsmyndigheten efter att öka transparens, minska kostnader och optimera hela inköpsprocessen. På så sätt kan myndigheten möta de ökande kraven och förväntningarna i dagens samhälle. Arbetet inom området bedrivs uteslutande inom ramen för samverkansorganet SFTI (Single Face To Industry) tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Myndigheten för digital förvaltning (Digg) och Kammarkollegiet. Under året har SFTI genomfört utbildningar i PEPPOL BIS e-handel och PEPPOL BIS faktura. SFTI har också genomfört ett seminarium om nyheter inom området digitala offentliga inköp.

4. Förändra och skapa framtida lösningar

Avsnittet inleds med en sammanfattande resultatanalys av målområdet. Den följs av en analys av resultat och indikatorer för väsentlig verksamhet som syftar till att bidra till det långsiktiga målet *Utveckla förutsättningarna*.

4.1 Om mål och målgrupper

Det långsiktiga målet *Förändra och skapa framtida lösningar* innebär att de offentliga affärerna ska bidra till att möta välfärds- och samhällsutmaningar, inklusive en cirkulär och fossilfri omställning. De ska också bidra till de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030. Upphandlingsmyndigheten ska verka för att ställa om offentliga affärer så att de snabbare möter samhällsutmaningarna.

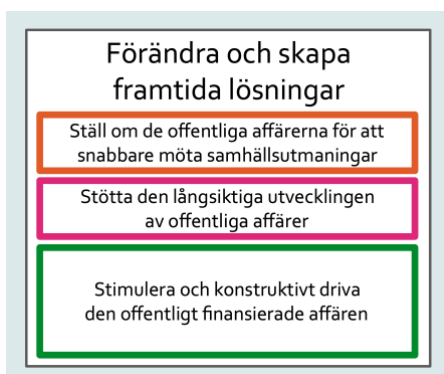
Myndighetens strategi för att stötta den långsiktiga utvecklingen är att främja ökad innovation i upphandling. Detta för att lösa samhällsutmaningar, påverka regel- och policyutveckling samt verka för forskning på området.

Målgrupper inom detta mål är

- beslutsfattare och regelgivande församlingar på nationell och internationell nivå
- upphandlande organisationer
- samverkansforum som främjar innovation
- forskningsaktörer.

Effekter uppstår på lång sikt, genom regel- och policyförändringar och när de som gör offentliga inköp tillvaratar marknads innovativa förmåga att möta samhällsutmaningar. Upphandlingsmyndigheten följer upp målet genom den nationella upphandlingsenkäten, liksom genom påverkansaktiviteter i media samt genom att besvara remisser.

Figur 4. Utveckla förutsättningarna

4.2 Sammanfattande resultatanalys

Upphandlingsmyndigheten är relativt etablerad och efterfrågad såväl av uppdragsgivare, utredningsväsende som upphandlande organisationer och leverantörer. Under 2023 har myndigheten deltagit i möten för att bidra till olika sorters regel- och policyutveckling. Det handlar både om möten med branschorganisationer som söker positionera och utveckla sin bransch, och möten med myndigheter och utredningsväsendet. Ett antal statliga utredningar har i sina direktiv fått i uppdrag att samverka eller samråda med Upphandlingsmyndigheten. Det visar att myndigheten bedöms kunna bidra med viktig kunskap i policy- och regelutvecklingen. Utredningar har också lämnat betänkanden, där myndighetens roll beskrivs som viktig för utvecklingen i samhället. Ännu har inga lag- eller förordningsförslag resulterat i förändringar eller förtydliganden kring Upphandlingsmyndighetens roll.

Under året har myndigheten genom beslutet om en samverkansstrategi tagit steg för att arbeta mer målinriktat och fokuserat med samverkan inom det långsiktiga målet. Parallellt har samverkan inom innovation i upphandling etablerats på Afori, Arenan för innovation i upphandling. Det är en arena som Upphandlingsmyndigheten driver i samverkan med Vinnova och Patent- och registreringsverket. Strategisk samverkan är därmed en huvudstrategi för myndigheten i syfte att förändra och skapa framtida lösningar. Det gäller både i utvecklingen av ett möjliggörande regelverk och myndighetens bevakning av den rättsliga utvecklingen inom EU. Det gäller även stödet till Regeringskansliet.

Samtidigt som myndighetens samverkan tagit steg under året, har utvecklingen och förvaltningen av myndighetens stöd och tjänster inom innovation varit begränsad. Detta med anledning av att området under stora delar av året saknat bemanning.

Upphandlingsmyndigheten har under året också bistått Regeringskansliet med sakkunskap i olika frågor, bland annat i arbetet med revideringen av den nationella upphandlingsstrategin. Myndigheten har dessutom bidragit med sakkunniga till utredningsväsendet.

28 remisser har besvarats under året. Särskild vikt har lagts på att besvara remisser som föreslår förändringar i regelverk som i hög utsträckning bedöms påverka upphandlande organisationer.

Upphandlingsmyndighetens genomslag i medier har förändrats något i och med en medveten satsning på att förmedla kunskap, fakta och statistik inom området offentliga affärer. Här har målgruppen beslutsfattare varit i fokus. Den nationella upphandlingsenkätens resultat har väckt intresse, likaså frågor om cirkulär ekonomi och social hållbarhet. En utmaning är att driva engagemang i frågor som rör offentliga inköp eftersom dessa i första hand är ett medel för att uppnå andra mål. Myndigheten ser dock att det är viktigt att dela kunskap, fakta och statistik och kommer fortsatt att satsa på detta. Insatserna bidrar till ökad kunskap om kraften i offentliga affärer, hos de som ansvarar för styrning och ledning.

4.2.1 Kunskap som främjar innovation

Upphandlingsmyndigheten främjar innovation i upphandling genom att sprida kunskap och erfarenheter exempelvis om marknadsdialog, funktionskrav, val av förfarande och innebörden av innovationsupphandling. Myndigheten sprider också kunskap genom lärande exempel.

Under året har myndigheten besvarat frågor via Frågeservice, deltagit i evenemang och genomfört seminarier på förfrågan. Myndigheten har också varit medarrangörer till Innovationsveckan och genomfört fyra seminarier tillsammans med utförare av innovationsupphandling. Webbplatsen har uppdaterats med lärande exempel på innovationsupphandling. Myndigheten följer EU:s arbete på detta område och har under året bidragit i benchmarkundersökningen "Survey for EU Innovation Procurement Observatory". Det är en undersökning av cirka 30 europeiska länder om deras förhållningssätt till och användning av innovationsupphandling.

Upphandlingsmyndighetens arbete inom innovationsområdet har i övrigt till stor del bedrivits inom ramen för ett regeringsuppdrag om insatser för nyttiggörande och kommersialisering av innovation.

Regeringsuppdrag för att nyttiggöra och kommersialisera innovation

Ett regeringsuppdrag om insatser för att nyttiggöra och kommersialisera innovation (N2021/01194) har getts till Upphandlingsmyndigheten, Vinnova samt Patent- och registreringsverket (PRV). Uppdraget har delrapporterats till Regeringskansliet i mars 2023. Nedan redovisas Upphandlingsmyndighetens bidrag under 2023.

Afori, arenan för innovation i upphandling

Afori, arenan för innovation i upphandling, lanserades i mars 2022. Den drivs i samverkan med Vinnova och PRV inom ramen för regeringsuppdraget ovan. Afori är en mötesplats för offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhälle. Det övergripande målet är att stimulera till mer innovation i upphandling.

Under 2023 har Afori startat Innovationsuppdraget som är en kunskapshöjande påverkanskampanj, riktad mot kommun- och regionledningar. Syftet är att stimulera till mer innovation i upphandling genom att tydliggöra att inköp är ett strategiskt verktyg. Att öppna för innovation i upphandling kan bidra till att driva på samhällets gröna omställning och öka välfärden och näringslivets konkurrenskraft.

Innovationsuppdraget tar avstamp i Aforis tre huvudbudskap:

- all upphandling kan möjliggöra innovation
- inköp är en strategisk ledningsfråga
- löpande dialog är nyckeln till goda affärer.

Afori har arbetat fram metodartiklar för budskapen i samarbete med kommuner, publicerat en debattartikel i Dagens Samhälle och fem nya avsnitt av filmserien Den springande punkten. Vidare har Afori samarbetat med Vinnova och PRV i en webinarieriserie kallad I Fokus med livesända webinarier kring områden såsom

solenergi, innovation och upphandling som svar på Klimatkommunernas klimatinvesteringsplaner.

Stöd för hantering av immateriella rättigheter

Ett stöd har tagits fram för att öka berörda aktörers kunskap om strategisk hantering av immateriella tillgångar. Syftet är bland annat att undvika onödiga inlåsnings effekter av immateriella tillgångar. Stödet finns på PRVs webbplats. PRV kommer att utveckla materialet vidare och det kommer att spridas inom ramen för regeringsuppdraget.

4.2.2 Regeringsuppdrag om cirkulär ekonomi och fossilfri upphandling

I februari 2022 fick myndigheten ett regeringsuppdrag att stärka och utveckla den offentliga upphandlingen så att den i ökad utsträckning bidrar till omställningen till en cirkulär ekonomi och ett fossilfritt samhälle (M2022/00439).

Uppdraget syftade till att förstärka myndighetens stöd och genomfördes genom en handlingsplan (UHM-2021-0017) med 20 åtgärder inom fem fokusområden. Det övergripande målet med handlingsplanen var att öka kunskapen om och användningen av upphandling som ett strategiskt verktyg för att främja omställningen till en cirkulär ekonomi. Handlingsplanen skulle bidra till Agenda 2030 och klimatmålet om nollutsläpp 2045. Detta i enlighet med regeringens klimatpolitiska handlingsplan (proposition 2019/20:65) och strategin för cirkulär ekonomi (M2020/01133).

Handlingsplanen utgick från en övergripande förstudie som identifierat utmaningar och framgångsfaktorer för att nå uppdragets mål. Åtgärderna har fem fokusområden:

- strategiska förutsättningar
- branscher och materialströmmar
- stöd i upphandling
- innovation i upphandling
- kommunikation och samverkan.

Uppdraget har involverat stora delar av myndighetens kompetenser och verksamhet, såsom

- utveckling och förvaltning av hållbarhetskriterier
- utveckling av stöd för etablering av ändamålsenliga inköpsorganisationer
- träffsäker upphandling
- publicering av upphandlingsstatistik
- miljöspendanalys.

Huvuddelen av aktiviteterna och leveranserna i handlingsplanen genomfördes innan regeringen i budgetpropositionen 2024 uppgav att uppdraget skulle avslutas.

Uppdraget har bland annat genomfört kommunikationsaktiviteter i samverkan med andra organisationer som Fossilfritt Sverige, Sweden Green Building Council, Återvinningsindustrierna. Vidare har Upphandlingsmyndigheten samverkat med Klimatkommunerna samt deltagit i branschdialoger och Reglab lärprojekt som partner om näringslivets gröna omställning. Myndigheten har också deltagit i EU-kommissionens arbete med cirkulär upphandling samt i referensgruppen BRINC, ett EU-projekt för att möjliggöra gemensam upphandling av nya lösningar och innovation, Miljömålsrådets program för cirkulära materialflöden samt aktiviteter inom ramen för ett nordiskt samarbetsprojekt, Nordic Vision-projektet (zero emission deliveries, circular ICT). Slutligen har Myndigheten publicerat stöd för att främja en ökad omställningstakt för att följa upp cirkulära aspekter och utvärderingsmodeller. Upphandlingsmyndigheten har även en etablerad samverkan med Naturvårdsverket inom nationell platsamordning, cirkulär vårdplast och återvinning av relevanta flöden. Dialogmöten har genomförts med regionerna som en del av det stöd som har tagits fram för hållbar upphandling och användning av plast i samhället.

4.2.3 Genomslag i media

När Upphandlingsmyndigheten förekommit i media har det historiskt ofta handlat om hållbarhet, såväl social som miljömässig, samt om juridik. Så har det även varit under 2023, men en stor del av artiklarna handlar om offentlig upphandling på en mer generell nivå. Ett nytt område där myndigheten förekommit alltmer under året är krisberedskap. Området är kopplat både till klimatanpassning och till händelser i omvärlden, ofta Ryssland. Det är en förhållandevis liten andel av publiciteten, men den ökar.

Mediernas rapportering om offentliga affärer minskade jämfört med 2022. Även Upphandlingsmyndighetens mediegenomslag har minskat. Genomslaget mäts utifrån såväl antal artiklar som andel av det totala antalet artiklar om offentliga affärer. Se tabell 12.

Tabell 12. Genomslag i media

Resultatindikator	2021	2022*	2023
Antal artiklar och inslag om offentlig upphandling	5 278	5 188	4 228
Andel artiklar och inslag om offentlig upphandling där Upphandlingsmyndigheten nämns	7,3 %	4,9 %	4,2 %
Antal artiklar och inslag där Upphandlingsmyndigheten nämns	810	644	430
Andel artiklar och inslag som är ett resultat av myndighetens mediearbete	33 %	23 %	30 %

Källa: Infomedias.

* År 2022 gjordes en revidering av statistiken för att säkerställa jämförbarheten med tidigare år.

Mediegenomslaget mätt som antal artiklar och inslag är på en låg nivå jämfört med 2021 och 2022. Även sett som andel av den publicitet som handlar om offentliga affärer minskar genomslaget jämfört med föregående år. Myndigheten har under 2023 satsat på målgrupper inom målområde 2, *Utveckla förutsättningarna*, där frågor om offentliga affärer, kraft för omställning och utveckling samt kunskapsdelning av fakta, analys och statistik står i fokus. Detta medför att resultatindikatorerna för genomslag i mediearbetet behöver ses över under 2024.

Upphandlingsmyndigheten mäter även andelen artiklar och inslag som mediearbetet genererar. Under 2023 ligger mediearbetet bakom 30 procent av genomslaget. Det är en ökning jämfört med föregående år. Det proaktiva mediearbetet har i huvudsak handlat om kommunikation av statistik, Nationella upphandlingsrapporten och stöd för hållbar upphandling.

Genomslaget i branschmedia och dagspress skiljer sig åt. I branschpress såsom Upphandling²⁴, Dagens Samhälle och byggbranschens tidningar är genomslaget oförändrat eller ökande. Däremot minskar genomslaget i dagspress.

Myndigheten har under året publicerat 15 pressmeddelanden¹¹. Flera av dem har baserats på statistik från Nationella upphandlingsrapporten och har haft ett tydligt budskap – uppföljningen av offentliga upphandlingar måste bli bättre.

Under 2023 har Upphandlingsmyndigheten skrivit två debattartiklar¹² som fått spridning. Budskapet i den första artikeln var att se innovation som en självklar del i upphandling. I den andra var budskapet: ställ krav på återbruk i upphandlingarna.

Förutom debattartiklarna har tre krönikor¹³ publicerats i Inköpsrådet under året. Ämnena har varit beredskap, civilförsvaret och betydelsen av fakta i inköpsarbetet.

4.2.4 Strategisk samverkan

Under året har Upphandlingsmyndigheten fokuserat på utveckling av strategiska samverkansformat inom prioriterade områden: uppdragsgivaren, prioriterade internationella/EU-sammanhang, näringslivet samt utveckling av interna arbetsformer för samverkansfrågor.

Under 2023 har myndigheten haft ett närmare samarbete med uppdragsgivaren inom ramen för översynen av nationella upphandlingsstrategin. Myndigheten har under året fördjupat samverkan med relevanta myndigheter i Norge och Finland. Arbetet för att utveckla de interna arbetsformerna har resulterat i en samverkansstrategi, en plan samt en rutin för samverkan. Dessa styrdokument är i sin tur tänkta att leda till en utvecklad styrning och större genomslagskraft i myndighetens valda

¹¹ www.upphandlingsmyndigheten.se

¹² www.dagenssamhalle.se

¹³ www.inkopsradet.se

samverkansinsatser. Under 2023 har myndigheten tagit initiativ till ett näringslivsråd som etableras under 2024.

Under året har det blivit allt tydligare att myndigheten behöver bli bättre införd i EU-utvecklingen och hur offentlig upphandling påverkas, inte minst av den rättsliga utvecklingen. Det är också en anledning till att relevant EU-samverkan har prioriterats under året. Resultatet av detta arbete är hittills framförallt en bättre förståelse för hur myndigheten behöver fortsätta agera. Det har också gett bättre inblick i aktuella processer.

Därtill pågår samverkan inom ramen för projekt och uppdrag som myndigheten bedriver, till exempel för att inhämta information och omvärldsbevakning, eller i form av referensgrupper för att ta fram stöd.

Miljömålsrådet

Upphandlingsmyndigheten är en av 18 myndigheter som deltar i Miljömålsrådet. Regeringen har inrättat rådet för att stärka myndigheters roll i genomförandet av miljöpolitiken. Rådet består av myndigheter som ses som strategiskt viktiga för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Inom ramen för Miljömålsrådet deltar Upphandlingsmyndigheten under 2023–2026 i två program: om cirkularitet i klimatomställningens materialflöden respektive samverkan för ett hållbart livsmedelssystem.

Det första programmet, om cirkularitet i klimatomställningens materialflöden, fokuserar på materialförsörjning, återvinning samt att undvika framtida miljöproblem kopplade till solceller, vindkraftverk och batterier. Under året har en myndighetsgemensam nulägesanalys utarbetats. Analysen lägger grunden för det fortsatta arbetet inom programmet. Det andra programmet, om samverkan för ett hållbart livsmedelssystem, syftar till att utveckla myndigheternas samverkan och arbetssätt. På så sätt underlättas för näringsliv och andra relevanta aktörer att agera för ett hållbart livsmedelssystem (se vidare avsnitt 2.2.8).

4.2.5 Forskning och internationell utveckling

Upphandlingsmyndigheten deltog under 2023 för första gången i IPSERA-konferensen. IPSERA är ett internationellt, tvärvetenskapligt nätverk av utbildare, forskare, akademiker och praktiker. Fokus ligger på utbildning, forskning och bästa praxis kopplat till inköp, upphandling samt leverans- och försörjningskedjor. Deltagandet i IPSERA resulterade i relevant kunskapsinhämtning för myndighetens egna lärande och omvärldsbevakning. Detta inkluderar att fånga upp olika utvecklingstrender och vad som är på gång inom forskningen inom de fält som relaterar till myndighetens uppdrag. Deltagandet resulterade också i en bild av vilka samverkansaktörer som kan vara särskilt värdefulla att etablera och skapa fördjupad kontakt med.

Utöver detta har Upphandlingsmyndigheten under året deltagit i referensgruppsarbetet i fyra av Konkurrensverkets uppdragsforskningsrapporter som berört offentlig upphandling.¹⁴

4.2.6 Svar på remisser

Under 2023 besvarade Upphandlingsmyndigheten 28 remisser. Att lämna synpunkter på remisser från olika utredningar och andra organisationer är en del av myndighetens arbete för att förändra och skapa framtida lösningar. Remissvar innebär även en möjlighet att informera en bredare krets om förslagets effekter.

Tabell 13. Remisser*

Resultatindikator	2021	2022	2023
Totalt inkomna	53	44	46
Totalt besvarade	34	28	28

Källa: Diariet

* Remisser från regeringen, myndighet samt privat aktör

En angelägen remiss under året var SOU 2023:43. I betänkandet föreslås bland annat att det införs ett system för leverantörskontroll som ska tillhandahållas av Bolagsverket. I remissvaret framhölls att Upphandlingsmyndigheten är mycket positiv till att det lämnas förslag till ett nytt system för leverantörskontroll. Det framhölls också att förslaget är ett viktigt första steg för att förbättra förutsättningarna för en effektiv kontroll av leverantörer. Upphandlingsmyndigheten betonade samtidigt behovet av ytterligare åtgärder för att åstadkomma en effektiv leverantörskontroll. Nuvarande reglering av uteslutningsgrunder är inte en samhällsekonomiskt effektiv lösning, och förslaget i betänkandet hanterar inte den problematiken. Det är även angeläget med en översyn av uteslutningsgrunderna, för att se över hur utformningen

¹⁴ Konkurrensverket: Uppdragsforskningsrapport 2023:6 Forskning om offentlig upphandling, Uppdragsforskningsrapport 2023:3 Covid-krisen och omförhandlade busstrafikkontrakt i Sverige, Uppdragsforskningsrapport 2023:5 Upphandling och styrning av byggprojekt – en jämförelse mellan offentliga och privata byggherrar inom bostadssektorn, Uppdragsforskningsrapport 2023:2 Mellanhänders påverkan på den offentliga upphandlingen.

kan anpassas i syfte att motverka bland annat välfärdsbrottslighet och arbetslivskriminalitet. Upphandlingsmyndigheten välkomnar att betänkandet föreslår en ny reglering avseende rättsligt stöd för behandling av personuppgifter vid uppföljning. Vad gäller en sådan reglering underströks i remissvaret att den bör träda i kraft så snart som möjligt. Regleringen är en förutsättning för att bland annat arbetsrättsliga hänsyn ska kunna beaktas i enlighet med krav som följer av upphandlingslagstiftningen.

En annan angelägen remiss under året var betänkandet En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50). Betänkandet är ett av många exempel på att Sveriges krisberedskap och totalförsvaret håller på att stärkas. Upphandlingsmyndigheten har i sitt remissvar bland annat understrukt vikten av att kommunsektorn involveras i försörjningsberedskapen i allmänhet, och den föreslagna strukturen för försörjningsanalys i synnerhet. Myndigheten har även framhållit behovet av att den offentliga sektorn integrerar krisberedskapsaspekter i det reguljära inköpsarbetet. Dessutom bör inköp beaktas i det fortsatta arbetet med att stärka Sveriges försörjningsberedskap. Till sist är detta en av flera utredningar som föreslagit ett uppdrag till Upphandlingsmyndigheten om kris- och försörjningsberedskap.

I övrigt har Upphandlingsmyndigheten bland annat svarat på remisser om

- ett antal nya rättsakter från EU, exempelvis förslag till direktiv om verifiering och kommunikation om uttryckliga miljöpåståenden
- förslag till förordning om kritiska och strategiska råmaterial
- förslag till förordning om nettonollindustrin
- förslag till förordning om ändring av förordning (EU) 2019/1242 vad gäller skärpning av normerna för koldioxidutsläpp från nya tunga fordon och införandet av rapporteringsskyldigheter samt om upphävande av förordning 2018/956.

5. En inspirerande arbetsplats där alla vill och kan göra skillnad

Här redovisas väsentlig verksamhet inom ramen för Upphandlingsmyndighetens interna långsiktiga mål, med fokus på kompetensförsörjning och arbetsmiljö.

5.1 Kompetensförsörjning

Upphandlingsmyndigheten inledde 2020 ett arbete för att identifiera de kompetenser som behövs på myndigheten, bland annat utifrån vår instruktion och våra regeringsuppdrag. Variationen av och förändringar i regeringsuppdragen påverkar kompetensförsörjningen avsevärt. Det tar tid att ställa om och kompetensutveckla medarbetare för att möta bredden av uppdrag. Kompetensinventeringen har därför uppdaterats under året och kommer att anpassas till kommandes års prioriteringar och strategisk inriktning.

Under året har ett arbete påbörjats för att se över myndighetens beslutade rollbeskrivningar, med syfte att bland annat göra dessa bredare och färre till antalet. Bredare rollbeskrivningar bedöms öka flexibiliteten och möjligheten för medarbetare att bredda sin kompetens. För myndigheten ökar möjligheten att hantera variationen av uppdrag. Därtill har ett fokus under året varit aktiviteter som främjar samverkan med andra myndigheter. Dessa kan komplettera myndighetens kompetens, exempelvis inom byggområdet.

Bedömningen är att myndigheten under verksamhetsåret har inte fullt ut kunnat säkra behovet av kompetens för att leverera på myndighetens uppdrag. I något fall har det vid rekrytering varit svårt att hitta den kombination av kompetenser som myndigheten behöver. Två exempel är analyskompetens i kombination med statistikkompetens, och hållbarhetskompetens i kombination med kompetens inom området bygg.

Upphandlingsmyndigheten är en förhållandevis liten myndighet med ett brett uppdrag, där verksamheten är kunskapsintensiv och tillgången till kompetens är en prioriterad och strategisk och utmanande fråga. Den kompetens som myndighetens medarbetare besitter är efterfrågad på marknaden och av andra myndigheter som önskar låna in kompetens. Myndigheten behöver säkra kompetenser bland annat genom konsult- och bemanningsavtal för att hantera en variation av regeringsuppdrag, samtidigt som det är viktigt att behålla och utveckla personalen. Medarbetare kompetensutvecklas samtidigt inom olika områden för att minska redundans och sårbarhet.

Myndigheten har sedan tidigare identifierat ett antal grundkompetenser som samtliga medarbetare bör ha. En av dessa är kommunikationsförmåga. I slutet av året upphandlades till exempel digitala utbildningar i klarspråk för att säkerställa att alla medarbetare får kompetens inom området. Ett annat område är informationssäkerhet. Där har Upphandlingsmyndigheten ett pågående arbete för att stärka medarbetarnas kompetens och medvetenhet.

Under året har Upphandlingsmyndigheten genomfört en stor satsning för att utveckla samarbetskulturen. Insatsen bestod av två delar: en ledarskapsutbildning för chefer, medarbetare med arbetsledande roller och nyckelpersoner, samt en utbildning för alla medarbetare för att utveckla det personliga ledarskapet och främja tvärfunktionella samarbeten.

I samband med budgetpropositionen under hösten 2023 kom besked om minskade anslag som ger Upphandlingsmyndigheten en mer begränsad ekonomisk ram från 2024 och framåt. Detta föranleder stora utmaningar i myndighetens kompetensförsörjningsarbete. Arbete pågår för att hitta lämpliga handlingsalternativ framåt.

Nedan visas en tabell med information om antal anställda och årsarbetskrafter enligt statistikuppgifter från Arbetsgivarverket. Totalt arbetade 83 personer på myndigheten under 2023, vilket är en marginell ökning från 2022, detta på grund av avrundning. Antal årsarbetskrafter har totalt sett ökat med 0,5.

Tabell 14. Antal anställda och årsarbetskrafter 2020–2023

Nyckeltal		2020	2021	2022	2023
Antal anställda (medelantal under året)	Kvinnor	49	49	54	54
Antal anställda (medelantal under året)	Män	25	24	28	28
Antal anställda (medelantal under året)	Totalt	74	73	82	83
Årsarbetskrafter, antal	Kvinnor	42,8	40,9	43,4	43,9
Årsarbetskrafter, antal	Män	22,2	22,7	25,4	25,4
Årsarbetskrafter, antal	Totalt	65,1	63,6	68,8	69,3

Källa: Arbetsgivarverket 2023.

Personalomsättningen har ökat från 19 till 22 procent sedan 2022¹⁵. Orsakerna till personalomsättningen förklaras bland annat av myndighetens omorganisation, utmaningar förknippade med ledning och styrning i en matrisorganisation, samt att myndighetens medarbetarkår är attraktiv på arbetsmarknaden.

5.2 Arbetsmiljö

Under året har myndigheten genomfört tre så kallade pulsmätningar, med i genomsnitt 17 kortare frågor. Syftet med mätningarna är att ta temperaturen på organisationen. Sedan 2022 bygger frågorna på konceptet Hållbart medarbetarengagemang (HME), som ger ett index för områdena motivation, styrning och ledarskap. Pulsmätningen innehåller också frågor om kränkande särbehandling, diskriminering och trakasserier.

Av utfallet att döma syns en förbättring av det totala HME-indexet från 76 till 78. Resultatet av frågorna kring motivation har varit stabilt under året, medan resultatet för området styrning har sjunkit något. Ledarskapsindex har ökat från redan höga

¹⁵ Arbetsgivarverket 2023

siffror. En faktor som varit en utmaning under flera år är upplevelsen av hög arbetsbelastning. Myndigheten har därför arbetat med att tydliggöra vikten av löpande dialog mellan chefer och medarbetare för att främja en hållbar arbetsbelastning. I årets mätningar blev det ett bättre resultat för den upplevda arbetsbelastningen. Fler medarbetare än föregående år har svarat att de har möjlighet till återhämtning¹⁶.

Mätningen visade även att några medarbetare upplever kränkande särbehandling och diskriminering. Dessutom finns det några som inte känner sig trygga med att informera om att de har upplevt kränkande särbehandling, diskriminering eller trakasserier. Upphandlingsmyndigheten ser mycket allvarligt på detta och arbetar aktivt med olika insatser för att åstadkomma en bättre arbetsmiljö. Myndigheten kommer därför fortsätta arbeta med och följa upp arbetsmiljömålen för 2023–2024: arbetsbelastning och kultur samt hållbar arbetsmiljö. För att få stöd i det fortsatta arbetet har en arbetsmiljökartläggning med fokus på personella relationer påbörjats. Kartläggningen genomförs tillsammans med företagshälsovården.

Under året har Upphandlingsmyndigheten tagit fram ett internt regelverk för distansarbete. De flesta medarbetare har möjlighet att teckna enskilda överenskommelser om detta. Myndighetens regelverk är flexibelt och medarbetare och chefer kommer överens om ett lämpligt upplägg för varje individ. Några medarbetare har särskilda överenskommelser som möjliggör arbete från annan ort. Regelverket ska följas upp och utvärderas under första halvåret 2024.

Sjukfrånvaron för 2023 visas i nedanstående tabell. Den totala sjukfrånvaron har sjunkit sedan föregående år. Sannolikt har möjligheten till distansarbete bidragit till att medarbetare har kunnat arbeta hemifrån vid lättare förkylning eller liknande. Myndigheten har haft färre långtidssjukskrivna under året vilket också påverkar den totala frånvaron.

Tabell 15. Sjukfrånvaro 2021–2023, i procent

Nyckeltal	2021	2022	2023
Total	4,5 %	2,5 %	1,5 %
Kvinnor	5,8 %	1,2 %	1,1 %
Män	2,0 %	4,8 %	2,3 %
Långtidssjukfrånvaro (60 kalenderdagar eller mer) i förhållande till total sjukfrånvaro	73,0 %	56,2 %	36,0 %
Anställda upp till och med 29 år*	-	-	-
Anställda 30–49 år	6,9 %	3,2 %	1,9 %
Anställda 50 år eller äldre	1,6 %	1,6 %	0,9 %

Källa: Arbetsgivarverket 2023.

* Sjukfrånvaro för anställda upp till och med 29 år redovisas inte, eftersom gruppen omfattar färre än 10 personer och det finns risk för att uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

¹⁶ Pulsmätningar genomförda 2022-2023

6. Verksamhetens intäkter och kostnader

Upphandlingsmyndighetens totala intäkter och kostnader fördelas över verksamhetens tre långsiktiga mål: *Effektivisera offentliga affärer*, *Utveckla förutsättningarna* och *Förändra och skapa framtida lösningar*.¹⁷

De totala kostnaderna för 2023 uppgick till 119 009 tkr, vilket är en ökning jämfört med föregående år då motsvarande kostnad var 114 309 tkr. Højningen av anslaget under 2022 - som möjliggjorde satsningar kring kompetens och verksamhet under 2023 - följs av en mer begränsad anslagsram för 2024 och framåt. Myndigheten påbörjade ett arbete under hösten 2023 för att analysera konsekvenserna av en minskad ram, vilket har inneburit omprioriteringar i verksamheten. Myndigheten har samtidigt beslutat att särskilt ompröva ersättningsrekryteringar. Omprioriteringen har samtidigt skapat en inbromsande effekt på myndighetens totala kostnader under året för att maximera anslagssparandet.

Bidragsfinansieringen har ökat från 4 149 tkr 2022 till 5 554 tkr 2023, vilket förklaras av regeringsuppdraget om de offentliga inköps miljö- och klimatpåverkan, där myndigheten använde 1 334 tkr av tillgängliga 2 000 tkr.

Löner och andra personalkostnader uppgick till 68 procent av de totala kostnaderna under 2023. Det är en nominell ökning om 4 838 tkr jämfört med året innan. Under 2023 var den procentuella löneökningen högre och sjukfrånvaron lägre än året innan.

Lokalkostnaderna ökade med 15 procent, vilket motsvarar 479 tkr. Det beror på att myndigheten inte hade någon hyresrabatt under året. Hyresrabatten i avtalet med hyresvärden tog slut år 2022.

Både finansiella intäkter och kostnader har ökat under 2023. Det beror på ökade räntenivåer. Dessa poster utgör dock knappt en procent vardera i resultaträkningen.

I tabell 16 nedan redovisas myndighetens kostnader och intäkter fördelat över långsiktiga mål.

Tabell 16. Kostnader och intäkter fördelade över myndighetens långsiktiga mål 2021–2023

Långsiktigt mål		2021	2022	2023
Effektivisera offentliga affärer	Kostnader	75 271 tkr	78 967 tkr	72 851 tkr
Effektivisera offentliga affärer	Anslag intäkter	72 936 tkr	78 473 tkr	72 085 tkr
Effektivisera offentliga affärer	Övriga intäkter	2 335 tkr	494 tkr	767 tkr
Utveckla förutsättningarna	Kostnader	20 416 tkr	20 195 tkr	24 295 tkr
Utveckla förutsättningarna	Anslag intäkter	20 373 tkr	20 151 tkr	22 804 tkr

¹⁷ Enligt Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, Allmänna råd till 3 kap. 2 § förordningen

Långsiktigt mål		2021	2022	2023
	Övriga intäkter	43 tkr	44 tkr	1 491 tkr
Förändra och skapa framtida lösningar	Kostnader	9 837 tkr	15 146 tkr	21 863 tkr
	Anslag intäkter	5 856 tkr	11 104 tkr	17 408 tkr
	Övriga intäkter	3 982 tkr	4 042 tkr	4 455 tkr
Totalt	Kostnader	105 525 tkr	114 309 tkr	119 009 tkr
Totalt	Anslag intäkter	99 165 tkr	109 729 tkr	112 297 tkr
Totalt	Övriga intäkter	6 360 tkr	4 580 tkr	6 712 tkr

Huvuddelen av myndighetens kostnader, 61 procent, under 2023 kan härledas till verksamhet inom mål 1 (*Effektivisera offentliga affärer*). Andelen är något lägre jämfört med föregående år, då motsvarande siffra var 69 procent. Detta ligger i linje med myndighetens strategi och ekonomistyrning, som är att minska tilldelade resurser inom mål ett, till förmån för mål två och tre.

Inom målområdet bedrivs bland annat myndighetens frågeservice och stöd inom hållbarhet. En förändring från föregående år är att stöd inom bygg och anläggning har minskat från 12 till 8 procent av de totala kostnaderna inom målområdet, samtidigt som stöd inom hållbarhet har ökat. Övriga intäkter inom målområdet är oförändrade jämfört med året innan.

Verksamhet kopplat till mål 2 (*Utveckla förutsättningarna*) omfattar 20 procent av myndighetens totala kostnader, vilket är en ökning med två procentenheter från föregående år. Betydande verksamhet inom målområde 2 är i likhet med föregående år myndighetens statistikuppdrag och arbete för att främja strategisk inköpsledning. Annan verksamhet är regeringsuppdraget om de offentliga inköpsens miljö- och klimatpåverkan, som påbörjades under 2023. Det förklarar även ökningen av övriga intäkter under året.

Mål 3 (*Förändra och skapa framtida lösningar*) motsvarar 18 procent av myndighetens totala kostnader, vilket är en ökning jämfört med föregående år, då motsvarande siffra var 13 procent. Målet innefattade bland annat regeringsuppdraget om cirkulär och fossilfri upphandling samt insatser för nyttiggörande och kommersialisering av forskning och innovation. Här bedrivs också nationell och internationell samverkan. Under 2023 ökade kostnaderna inom mål 3 både nominellt och procentuellt. Förändringen beror på att arbetet i regeringsuppdraget om cirkulär och fossilfri upphandling lämnade uppstartsfasen, som bedrevs inom mål 1, och gick över till genomförandefasen, som bedrivs inom mål 3. Ökningen av övriga intäkter inom mål 3 beror i huvudsak på intäkter kopplat till arbete inom samverkan.

FINANSIELL REDOVISNING

7. Resultaträkning	49
8. Balansräkning	50
9. Anslagsredovisning	52
10. Tilläggsupplysningar och noter	53
11. Sammanställning över väsentliga uppgifter	62

7. Resultaträkning

(tkr)	Not	2023	2022
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	112 297	109 728
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	411	280
Intäkter av bidrag	3	5 554	4 149
Finansiella intäkter	4	747	151
Summa		119 009	114 309
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-80 649	-75 810
Kostnader för lokaler		-3 672	-3 194
Övriga driftkostnader		-28 576	-29 315
Finansiella kostnader	6	-307	-92
Avskrivningar och nedskrivningar		-5 806	-5 898
Summa		-119 009	-114 309
Verksamhetsutfall		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

8. Balansräkning

(tkr)	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	7	4 313	9 641
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	8	0	0
Summa		4 313	9 641
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	9	0	20
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	10	278	328
Summa		278	348
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	11	2 175	2 012
Övriga kortfristiga fordringar	12	55	137
Summa		2 230	2 149
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	13	1 971	1 880
Övriga upplupna intäkter	14	273	0
Summa		2 244	1 880
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	15	-3 846	-2 306
Summa		-3 846	-2 306
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	16	18 359	18 529
Summa		18 359	18 529
SUMMA TILLGÅNGAR		23 577	30 241

(tkr)	Not	2023-12-31	2022-23-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	17		
Balanserad kapitalförändring		0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		0	0
Avsättningar			
Övriga avsättningar	18	989	842
Summa		989	842
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	19	4 670	9 623
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	20	2 655	2 471
Leverantörsskulder		6 128	7 744
Övriga kortfristiga skulder	21	1 154	1 202
Summa		14 607	21 040
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	22	6 287	7 268
Oförbrukade bidrag	23	1 695	1 091
Övriga förutbetalda intäkter		0	0
Summa		7 982	8 359
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		23 577	30 241

9. Anslagsredovisning

9.1 Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ing. överförings belopp	Årets tilldelning enl. regl brev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings belopp
Uo 02 1:17 Ramanslag							
ap.1 Upphandlingsmyndigheten	24	2 734	107 259	0	109 993	-106 740	3 254
ap.2 Vägledning om statsstöd och upphandling med fokus på bostadsförsörjning samt bygg- och anläggningsentreprenader	25	600	5 000	-450	5 150	-4 557	593
Uo 21 1:2 Ramanslag							
Insatser för energieffektivisering							
ap.6 Energikrav i offentlig upphandling	26	0	1 000	0	1 000	-1 000	0
Summa		3 334	113 259	-450	116 143	-112 297	3 846
Avslutade anslag (tkr)							
Uo 18 1:1 Ramanslag Bostadspolitisk utveckling ap.4 Bostadspol. utv. - del till Upphandlingsmyndigheten	27	0	0	0	0	0	0
Summa		0	0	0	0	0	0
SUMMA TOTALT		3 334	113 259	-450	116 143	-112 297	3 846

10. Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

10.1 Tilläggsupplysningar

10.1.1 Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen en 5 januari.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 25 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

10.1.2 Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas maskiner och inventarier som har ett anskaffnings-värde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. För egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter gäller belopps-gränsen 250 tkr och en livslängd på lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 100 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Nuvarande hyreskontrakt löper till och med 2025-12-19. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år: Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter, datorer och kringutrustning

4 år: Övertagna inventarier från Konkurrensverket

5 år: Inredningsinventarier, övriga inventarier

5 år: Maskiner och andra tekniska anläggningar, bilar och transportmedel

Bärbara datorer liksom mobiltelefoner och läsplattor anses ha en kortare livslängd än 3 år och kostnadsförs därför direkt. Konst ses som en bestående tillgång och avskrivs inte.

Upphandlingsmyndigheten har beslutat att större anskaffningar av likartade tillgångar som uppgår till minst 50 tkr (exkl moms) ska betraktas som anläggningstillgångar. Förutsättningen för att tillgången ska bedömas som en helhet är att avskrivningstiderna är de samma liksom att anskaffningen skett vid samma tidpunkt och att faktureringen sker samlat. Bokföringen sker då på ett gemensamt anläggningsnummer i ekonomisystemet.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

10.1.3 Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag	Ersättning/förmån i tkr
Generaldirektör Inger Ek	1 300
<i>Inga andra uppdrag</i>	
Rese- och bostadsförmån	92

10.2 Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro redovisas i avsnitt 5.2. i resultatredovisningen.

10.3 Noter

10.3.1 Resultaträkning

(tkr)			2023	2022
Not	1	Intäkter av anslag	112 297	109 728
		Summa	112 297	109 728
		Utgifter i anslagsredovisningen	-112 297	-109 728
		Saldo	0	0
Not	2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
		Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	258	0
		Intäkter av tjänsteexport	153	213
		Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	0	67
		Summa	411	280
		Intäkter enligt 4§ avgiftsförordningen består av ersättning för personalkostnader där myndigheten bistått Regeringskansliet i deras arbete. Intäkter av tjänsteexport avser ersättning från DFÖ cirkulärt och fossilfritt 2023, projekt inom Nordiska ministerrådet.		
Not	3	Intäkter av bidrag		
		Bidrag från statliga myndigheter	5 554	4 066
		Bidrag från övriga	0	83
		Summa	5 554	4 149
		Bidrag från statliga myndigheter avser i huvudsak bidrag från Vinnova, Naturvårdsverket och SMHI.		
Not	4	Finansiella intäkter		
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	746	151
		Övriga finansiella intäkter	1	0
		Summa	747	151
		Räntesatsen för räntekonto hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 tom 2022-05-02 varit noll. Efter det har ränta beräknats på räntekontot.		
Not	5	Kostnader för personal		

(tkr)			2023	2022
		Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	-48 138	-46 434
		<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	-20	-12
		Sociala avgifter	-29 154	-27 427
		Övriga kostnader för personal	-3 356	-1 949
		Summa	-80 649	-75 810
		Avgift till partsorgan 2022 är omförd från sociala avgifter till övriga kostnader för personal.		
Not	6	Finansiella kostnader		
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	-3	0
		Ränta på lån i Riksgäldskontoret	-277	-80
		Övriga finansiella kostnader	-26	-12
		Summa	-307	-92
		Räntesatsen för räntekonto hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 tom 2022-05-02 varit noll. Efter det har ränta beräknats på räntekontot.		

10.3.2 Balansräkning

			2023-12-31	2022-12-31
Not	7	Balanserade utgifter för utveckling		
		Ingående anskaffningsvärde	19 917	15 745
		Årets anskaffningar	329	4 172
		Summa anskaffningsvärde	20 246	19 917
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-10 276	-4 637
		Årets avskrivningar	-5 657	-5 640
		Summa ackumulerade avskrivningar	-15 934	-10 276
		Utgående bokfört värde	4 313	9 641
		Årets anskaffning om 329 tkr avser pågående utveckling av anpassningar till e-forms. Tillgången beräknas vara färdigställd och tagen i drift våren 2024.		
Not	8	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
		Ingående anskaffningsvärde	2 275	3 796
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-771	-1 522
		Summa anskaffningsvärde	1 504	2 275
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 275	-3 796
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	771	1 522
		Summa ackumulerade avskrivningar	-1 504	-2 275
		Utgående bokfört värde	0	0
Not	9	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
		Ingående anskaffningsvärde	1 182	1 182
		Summa anskaffningsvärde	1 182	1 182
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 162	-965
		Årets avskrivningar	-20	-197
		Summa ackumulerade avskrivningar	-1 182	-1 162
		Utgående bokfört värde	0	20
Not	10	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
		Ingående anskaffningsvärde	3 357	3 065
		Årets anskaffningar	79	292
		Summa anskaffningsvärde	3 435	3 357
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 029	-2 968
		Årets avskrivningar	-129	-61
		Summa ackumulerade avskrivningar	-3 158	-3 029

			2023-12-31	2022-12-31
		Utgående bokfört värde	278	328
Not	11	Fordringar hos andra myndigheter		
		Fordran ingående mervärdesskatt	2 037	2 006
		Kundfordringar hos andra myndigheter	76	6
		Övriga fordringar hos andra myndigheter	63	0
		Summa	2 175	2 012
Not	12	Övriga kortfristiga fordringar		
		Övrigt	55	137
		Summa	55	137
Not	13	Förutbetalda kostnader		
		Förutbetalda hyreskostnader	860	809
		Övriga förutbetalda kostnader	1 112	1 071
		Summa	1 971	1 880
Not	14	Övriga upplupna intäkter		
		Övriga upplupna intäkter utomstatliga	273	0
		Summa	273	0
		Inbetalning från norsk systemmyndighet för uppdrag under 2023, samt återbetalning från samarbetsprojekt, där verkligt utfall blev lägre än tidigare betald projektfinansiering.		
Not	15	Avräkning med statsverket		
		Anslag i icke räntebärande flöde		
		Ingående balans	1 028	0
		Redovisat mot anslag	1 000	2 000
		Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-2 028	-972
		Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	1 028
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	-3 334	16
		Redovisat mot anslag	111 297	107 728
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-112 259	-111 079
		Återbetalning av anslagsmedel	450	0

			2023-12-31	2022-12-31
		Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-3 846	-3 334
		Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
		Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-2 028	-972
		Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	2 028	972
		Övriga fordringar /skulder på statens centralkonto	0	0
		Summa Avräkning med statsverket	-3 846	-2 306
Not	16	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
		Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	18 359	18 529
		Summa	18 359	18 529
		<i>Belopp att reglera för december mellan räntekontot och statens centralkonto</i>	0	1 028
		Beviljad kredit enligt regleringsbrev	7 000	7 000
		Maximalt utnyttjad kredit	0	0
Not	17	Myndighetskapital		
		Myndighetskapital saknas och därför redovisas inte någon specifikationstabell.		
Not	18	Övriga avsättningar		
		Avsättning för lokalt omställningsarbete		
		Ingående balans	842	705
		Årets förändring	147	137
		Utgående balans	989	842
		Under året har inga medel utnyttjats. År 2024 planeras 500 tkr att tas i anspråk.		
Not	19	Lån i Riksgäldskontoret		
		Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
		Ingående balans	9 623	11 459
		Under året nyupptagna lån	853	4 062
		Årets amorteringar	-5 806	-5 898
		Utgående balans	4 670	9 623
		Beviljad låneram enligt regleringsbrev	20 000	16 000
		Utnyttjad låneram inklusive finansiell leasing	4 670	9 623
		Vi har under 2023 endast i begränsad omfattning genomfört arbete med utveckling av egna digitala verktyg jämfört med 2022.		

			2023-12-31	2022-12-31
Not	20	Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
		Utgående mervärdesskatt	13	12
		Arbetsgivaravgifter	1 265	1 216
		Leverantörsskulder till andra myndigheter	1 377	1 243
		Summa	2 655	2 471
Not	21	Övriga kortfristiga skulder		
		Personalens källskatt	1 146	1 130
		Övrigt	8	72
		Summa	1 154	1 202
Not	22	Upplupna kostnader		
		Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	5 333	5 086
		Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	708	1 860
		Övriga upplupna kostnader	247	322
		Upplupna kostnader i transfereringsverksamhet	0	0
		Summa	6 287	7 268
Not	23	Oförbrukade bidrag		
		Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	1 695	1 091
		Summa	1 695	1 091
		<i>varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk: inom tre månader</i>	1 695	1 091
		Summa	1 695	1 091
		Samtliga oförbrukade bidrag beräknas återbetalas första kvartalet 2024.		

10.3.3 Anslagsredovisning

Not 24	<p>Uo 02 1:17 ap.1 Upphandlingsmyndigheten Upphandlingsmyndigheten får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då detta understiger 3% av föregående års tilldelning. Anslaget är räntebärande.</p>
Not 25	<p>Uo 02 1:17 ap.2 Vägledningsfunktion för statsstöd och upphandling med fokus på bostadsförsörjning samt bygg- och anläggningsentreprenader Enligt regleringsbrevet disponerar Upphandlingsmyndigheten inte någon anslagskredit på denna anslagspost. Det utgående överföringsbeloppet förklaras av att området under året saknat full bemanning. Anslaget är räntebärande.</p>
Not 26	<p>Uo 21 1:2 ap.6 Energikrav i offentlig upphandling Enligt regleringsbrevet disponerar Upphandlingsmyndigheten inte någon anslagskredit på anslagsposten. Anslaget är icke räntebärande.</p>
Not 27	<p>Uo 18 1:1 ap.4 Bostadspolitisk utveckling - del till Upphandlingsmyndigheten Anslaget är avslutat.</p>

11. Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	20 000	16 000	16 000	12 000	10 000
Utnyttjad	4 670	9 623	11 459	9 554	4 153
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	746	151	0	0	1
Räntekostnader	3	0	0	0	18
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	0	0	0	0	0
Övriga avgiftsintäkter	411	280	35	197	534
Anslagskredit					
Beviljad Uo 02 1:17 ap.1	3 367	3 332	2 867	2 832	5 698
Utnyttjad Uo 02 1:17 ap.1	0	0	16	930	1 355
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande Uo 02 1:17 ap.1	3 254	2 734	0	0	0
Anslagssparande Uo 02 1:17 ap.2	593	600	0	0	0
Anslagssparande Uo 02 1:17 ap.3, avslutat	-	-	-	-	0
Bemyndiganden		Ej tillämpligt			
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st) ¹⁸	69	69	64	65	74
Medelantalet anställda (st) ¹⁹	83	82	73	74	83
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 636	1 570	1 588	1 498	1 363
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

¹⁸ Till skillnad från föregående år avrundar vi i år antal årsarbetskrafter till heltal.

¹⁹ I beräkningen av medelantalet anställda ingår tjänstledig personal.

Bilagor

I nedanstående bilaga beskriver vi mer detaljerat hur vad vi mäter antal besök till myndighetens webbplats och förklaringar bakom beslut om indikatorer, datatapp och brutna tidsserier i årsredovisningen.

Bilaga 1. Om resultatindikatorer för uppföljning av besök till myndighetens webbplats

I årets årsredovisning följer vi upp genomslaget för våra digitala tjänster med resultatindikatorn antal besök.

Resultatindikatorn antal besök bygger på variabeln ”sessioner” i vårt webbanalysverktyg. Det är ett mått på om någon (till exempel ett visst IP-nummer från en dator) har besökt en webbplats. Indikatorn mäter alltså inte om besökaren har tagit till sig information eller om besökaren ansåg att informationen var relevant.

En session är ett besök. Sessionen indikerar på aktivitet på sidan, till skillnad från en statisk indikator (såsom sidvisning). Om samma användare återvänder senare samma dag registreras det som en ny session. Genom sessioner minskar vi även risken för uppblåsta siffror.

Resultatindikatorn antal sidvisningar har myndigheten valt att ta bort från och med årets redovisning. Detta till följd av förändringar i tillgängliga mätvärden datakällan samt en uppgradering av det analysverktyg som myndigheten använder.

En sidvisning definieras som en visning av en individuell sida på webbplatsen, men visningen kan vara helt inaktiv. Om användaren uppdaterar sidan i sin webbläsare räknas detta som en ny sidvisning. Om användaren navigerar till en annan sida och sedan går tillbaka till den ursprungliga sidan, registreras också detta som en ny sidvisning. Upphandlingsmyndigheten bedömer att indikatorn besök är mer långsiktig hållbar samt ändamålsenlig i detta sammanhang. Indikatorn antal besök är fortsättningsvis jämförbar mellan uppgraderingarna i datakällan.

Estimat på grund av tappad spårning

I resultaten för 2022 presenterade vi siffror som inkluderar ett estimat på besök (sessioner). Detta till följd av tappad spårning för Frågeportalen och Statistik-tjänsten för april och maj i samband med implementeringen av cookie-medgivandet. Estimatet ger ett mer verklighetstroget resultat. Det avser enbart två månader och dessa två tjänster. Estimatet är inräknat i våra faktiska siffror i årsredovisningen. Hur estimatet är framtaget finns beskrivet i en tjänsteanteckning.

Estimaten för data-tapp under de två månaderna för två av våra tjänster är alltså inräknade i resultatrapporten. Men besökare som väljer att tacka nej till att bli spårade av oss, via cookie-medgivandet som implementerades under året, är inte inräknade i det vi rapporterar i årsredovisningen. Om vi skulle räkna med de besökare som tackar nej till spårning, skulle vi ha en verklig ökning i resultatet om plus ytterligare ca 22 procent, det vill säga över en miljon besökare. Vi ökar alltså i praktiken mer i besök än vad vi kan redovisa i siffror i årsredovisningen.

Webbplatsen mäts som helhet

Från och med årsredovisningen 2021 väljer vi att rapportera och se Upphandlingsmyndighetens webbplats som en helhet. Det vill säga att om en besökare klickar någonstans på webbplatsen kan de hamna i en av våra tjänster, och genom att se webbplatsen som en helhet (och inte separata händelser inom sessionen) får vi en mer kvalitativ bild av hur webbplatsen, inklusive de olika tjänsterna, används av besökare.

I dagsläget räknas sessionen alltså oavsett var i besöket den sker, inte beroende på var den inleds. Detta har påföljder när vi tittar separat på tjänsterna. Vi vill både se tjänsterna för sig, samt som helhet.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 2024-02-15

Inger Ek

Generaldirektör

